

MAI SZÁMUNK TARTALMÁBÓL:

**AZONOSULNI A POLITIKAI, ETIKAI,
KULTURÁLIS ÉRTEKEKKEL** 3. oldal

A MÉRCE EGYRE MAGASABB 5. oldal

**HÖSKORSZAK UTÁN,
NAGY FELADATOK ELŐTT** 10. oldal

FIATALOK EGY HITEN 11. oldal

Október öröksége

Szűrös Mátyas ünnepi beszéde

Szűrös Mátysnak, az MSZMP Központi Bizottsága titkárnak ünnepi beszéde a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 67. évfordulója alkalmából november 6-án a Kossuth rádióban 19.15 órakor, a televízióban 20 órakor hangzott el.

Az emberiség történelmében új korszakot nyitó Nagy Októberi Szocialista Forradalomra emlékezünk, győzelmeinek 67. évfordulóján. November hetediké nem csupán a világ első szocialista állama, a Szovjetunió nemzeti ünnepe. Ezen a napon a társadalmi haladás hívei szerte a világon tisztelettel adóznak az első győztes proletárforradalom emlékének. Am az évforduló megünneplése az akkori sorsfordító napok történelmi jelentőségének fényében sokkal többet jelent, mint megemlékezést. Az ünnep alkalmat ad máig ható tanulságok felidézésére, a megtett út nemzetközi érvényű tapasztalatainak összegzésére és az október örökségéből következő mai tennivalóink megfogalmazására.

Az októberi forradalom győzelme a gyakorlatban bizonyította, hogy a marxizmus-leninizmus eszméi, tanításai valóra válhatnak. Igazolta, hogy a munkásosztály képes eleget tenni történelmi küldetésének, gyökeresen meg tudja változtatni a kizsákmányoló, a haladást gúzsba kötő társadalmi viszonyokat. Mára ható tanulsága, hogy a forradalmi átalakulást, az új társadalom építését csak olyan élcsapat vezetheti, amely a konkrét körülményekre tudja alkalmazni a tudományos világnézet elméleti tetteit, és amely nemcsak elnyerni, de megtartani is képes a tömegek bizalmát, cselekvő támogatását.

A világ mai arculata elválaszthatatlan a Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelmének kisugárzásától, a Szovjetunió létrejöttének, fejlődésének és nemzetközi tevékenységének hatásától. A Szovjetunió döntő szerepe volt a fasizmus világméretű terveinek meghiúsításában, ami egyben az emberi szabadság és méltóság, az egyetemes kultúra értékeinek védelmét is jelentette. A fasizmus felett aratott győzelem teremtette meg a nemzetközi feltételeket ahhoz, hogy Kelet-Európa és Délkelet-Ázsia népeinek egész sora maga választhassa meg társadalmi fejlődésének irányát, világrendszerré válhasson a szocializmus. A Szovjetunió, a szocialista közösség léte, példája és konkrét támogatása jelentős szerepet játszott a gyarmati rendszer felbomlásában, több mint száz független ország megalakulásában.

Október szellemének továbbélését és tényszerű bizonyítást, hogy napjainkban ezen országok közül mind többen választják a társadalmi-gazdasági fejlődés szocialista irányzatát.

Az emberiség most újra kritikus szakaszát éli történelmének. Az imperializmus szélsőséges köreiből világméretű válságok törnek elő. A kapitalizmus, a haladás, a nemzeti függetlenség erőinek visszaszorítását, a társadalmi fejlődés folyamatának feltartóztatását állítják nemzetközi tevékenységük középpontjába.

A kommunizmus szilárdan hisz abban, hogy a szocializmus képes a kapitalizmussal folytatott történelmi versenyben békés eszközökkel diadalmaskodni. Ezért meggyőződésünk, hogy napjainkban a szocialista társadalom eredményes építésén és a kapitalizmus meghaladásán folytatott küzdelem túl az eltérő társadalmi rendszerek országok békés egymás mellett élésének biztosítása, a normális államközi kapcsolatok fenntartása és bővítése érdekében tett kezdeményezések jelentik a világpolitikai realitásokkal összhangban álló, a forradalmi folyamat követelményeinek megfelelő magatartást.

A magyar forradalmi munkásmozgalom, a szocialista Magyarország építésének története és jelene, társadalmi viszonyaink jövőbeni fejlődése egyaránt elválaszthatatlan az októberi forradalom eszméitől, azok megvalósulásától. A fiatal szovjet hatalom védelméért százéves magyar internacionalista is fegyvert fogott. A magyarországi Tanácsköztársaságban a Nagy Októberi Szocialista Forradalom példája öltött testet. A fehérterror és a Horthy-rendszer éveiben a Szovjetunió nyújtott erkölcsi-politikai, s gyakran életet is mentő támogatást a magyar kommunistáknak.

Hazánk felszabadítása teremtette meg a legalapvetőbb feltételt annak, hogy népünk szabadon választhassa meg a társadalmi fejlődés útját. A Szovjetunió léte és ereje jelenti ma is biztonságunk, nemzeti szuverenitásunk és szocialista fejlődésünk legfőbb nemzetközi támaszát.

Országainkat, pártjainkat, népeinket elterelhetetlen szálak kötik össze. Kapcsolatainkat a kölcsönös megbecsülés és bizalom, egymás adottságainak és tapasztalatainak jó szándékú, figyelmes kezelése jellemzi. Internacionalista meggyőződésünk szerint cselekvésünk és népünk legalapvetőbb nemzeti érdekeit juttatjuk kifejezésre, amikor e barátság elmélyítésére, az élet minden területére kiterjedő együttműködésünk továbbfejlesztésére törekszünk.

Az ünnep alkalmából a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa és kormányja, a magyar kommunisták, egész népünk nevében tisztelettel köszöntöm a Szovjetunió Kommunista Pártját, a testvérí szovjet népet. Szívből kívánom, hogy történelmi haladjanak a Nagy Októberi Szocialista Forradalom útján, érjenek el újabb eredményeket országuk építésében, a szocializmus és a béke világméretű ügye javára. (MTI)

Sikula György és dr. Postás Sándor koszorúz a felszabadulási emlékműnél

Izjaszlav Genrihovics Baljaszinszkij és munkatársai tisztelgése a Kőzetemetőben levő hősi emlékműnél

A NOSZF 67. évfordulója alkalmából

Koszorúzás Debrecenben

November 6-án pontosan 10 órakor a vezényszó elhangzása után diszszálzóalj tisztelt Elkan Károly ezredesnek helyőrségparancsnoknak, és ezzel megkezdődött Debrecenben a felszabadulási emlékmű előtt a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 67. évfordulója alkalmából rendezett koszorúzási ünnepség.

A magyar és a szovjet himnusz elhangzása után a tisztelet és a megemlékezés koszorúját helyezte el az emlékmű talapzatán a pártbizottságok nevében Sikula György, az MSZMP KB tagja, a megyei pártbizottság első titkára, dr. Postás Sándor, a Debrecen városi pártbizottság első titkára. A tanácsok dolgozóinak nevében dr. Szabó Imre, a megyei és dr. Acz István, a városi tanács elnöke koszorúzott. A Szovjetunió debreceni főkonzulátusa nevében I. G. Baljaszinszkij főkonzul és munkatársai, a társadalmi és megszervezők képviselői nevében dr. Alberth Béláné, a Hazafias Népfront megyei bizottságának titkára, Szendi

Sándor, a Szakszervezetek Megyei Tanácsa vezető titkára és Koósné Török Erzsébet, a KISZ megyei bizottságának első titkára koszorúztak. A magyar fegyveres erők képviselőinek koszorúját Elkan Károly ezredes, helyőrségparancsnok, Kollár János megyei rendőr-főkapitány és Garai Sándor, a munkásörzség megyei parancsnoka helyezte el az emlékmű talapzatán. A Varsói Szerződés értelmében ideiglenesen halálunkban tartózkodó szovjet alakulatok nevében Szamarin, Jevtusevszkij, Lazebnij és Gyekin főtisztek koszorúztak.

Először a Debreceni Baromfi-feldolgozó Vállalat, a Volán, az Agrártudományi Egyetem Tangazdaságának pártbizottságai, illetve pártvezetősége, a Zeneművészeti Főiskola, a Magyar Nemzeti Bank, valamint a TANÉRT képviselői. Délelőtt 11 órakor katonai jelentéssel kezdődött az ünnepség a Kőzetemetőben, a szovjet hősi emlékműnél. Kollár János ezredes, megyei rendőr-főkapitány ellépett a diszszálzóalj előtt, majd a magyar és a szovjet himnusz elhangzása után megkezdődött a koszorúzás.

Elsőként az MSZMP megyei és városi bizottsága nevében Sikula György és dr. Postás Sándor, a megyei és a városi tanács nevében dr. Szabó Imre és dr. Acz István, a szovjet főkonzulátus nevében I. G. Baljaszinszkij főkonzul és munkatársai koszorúztak. A társadalmi és megszervezők halálkoszorúját dr. Alberth Béláné, Szendi Sándor és Koósné Török

Erzsébet, a magyar fegyveres erőkét Elkan Károly, Kollár János és Garai Sándor, a szovjet alakulatokét Szamarin, Jevtusevszkij, Lazebnij és Gyekin főtisztek helyezték el az emlékmű talapzatán. A megye dolgozóinak nevében a megalakultató és városi szolgálatok, valamint a konzervgyár pártbizottságainak képviselői koszorúztak.

Csokrot helyeztek el a MEDICOR, a középiskolák, a Debreceni Kötőtárgyár, a Debreceni Agrártudományi Egyetem és a Ruhagyár pártbizottságainak, valamint az Állatforgalmi és Hűségi Vállalat, a Kossuth Termelőszövetkezet, a Szék. és Kárpitosipari Vállalat, a Közüti Építő Vállalat és a TITÁSZ Vállalat pártvezetőségének képviselői az emlékmű talapzatán.

Az ünnepség az Internacionálé hangjaival ért véget; a diszszálzóalj vigyázmenetben vonult el a szovjet hősi emlékmű előtt.

Kitüntetési ünnepség a megyei pártbizottságon

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 67. évfordulója alkalmából kitüntetési ünnepséget tartottak kedden délután az MSZMP Hajdú-Bihar megyei Bizottságán. A magyar és a szovjet himnusz elhangzása után az ünnepségen megjelentek, a pártmunkában élenjáró pártmunkásokat, valamint az ünnepségen résztvevő I. G. Baljaszinszkij, a Szovjetunió debreceni főkonzulját Magyar József, a megyei pártbizottság titkára köszöntötte, majd Kálmán Mihály, a megyei pártbizottság párt- és tömegszervezők osztályának vezetője tartott ünnepi megemlékezést.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulója alkalmából ezután Sikula György, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, a megyei pártbizottság első titkára adta át a pártmunkában, társadalmi munkában kiemelkedő teljesítményekért adományozott kitüntetések.

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa a Munka Érdemrend ezüst fokozata kitüntetéssel adományozta: dr. Kovács Györgynek, az MSZMP megyei Oktatási Igazgatóság tanszékvezetőjének, Czirják Józsefnek, az MSZMP debreceni szolgálató vállalatok pártbizottság titkárnak, Mészáros Sándornak, az MSZMP Debrecen városi Bizottsága osztályvezetőjének, Gyarmati Sándornak, az MSZMP Nagyrábé községi Bizottsága titkárnak és Nagy Ferencnek, a Közmű- és Mélyépítő Vállalat párttitkárnak.

Sikula György átadja a Munka Érdemrend ezüst fokozata kitüntetését Nagy Ferencnek

aranykoszorús Plakett kitüntetését kapta a Debreceni Konzervgyár kollektívája (a kiüntetés az MSZBT Országos Elnökségénél vették át november 5-én). Sikula György ezután az MSZBT aranykoszorús kitüntetését adta át Radics Jánosnak, az egykori Tiszatáj Termelőszövetkezet MSZBT-tagsoportja ügyvezető elnökének, Éles Sándornak, a MÁV Debreceni Járműjavító Üzeme MSZBT-tagsoportja ügyvezető elnökének, Kedves Edéné, a Debreceni Ruhagyár főkonzuljének, Péser Istvánnak, a hajdúnánási Egyesült Izzo laboránsának, Tóth Sándornak, a földesi Rákóczi Tsz pártvezetőségi titkárnak és Rácsi László-

A kitüntettek nevében dr. Kovács György mondott köszönetet. Az Internacionálé hangjaival befejeződött ünnepség után a debreceni Alföld Ifjúsági Színpad tagjai mutatnak be ünnepi műsorukat.

AM - TEL: 12-144

NOVEMBER 6.,
D NAPJA

18.35 órakor -
16.20 órakor

LÓNAPTÁR

el ezelőtt, 1879. no-
született Nagy-
85 éves korában,
nyit el Moszkvában,
a magyar és a
munkásmozgalom,
gazdaság-tudomány
alakja, politikus,
ár.

tanulmányainak el-
középszkolai tanár
ocialdemokrata párt
tartozott, s a Nép-
rdasági rovatát szer-
funktársra volt a
áldemokrata párt
jelentőségű emeleti
k, a Neue Zeitnek
emberében egyetemi
sztek ki, s a Káro-
ban államtitkári
kapott. A Magyar
saság idején 1919
júlusig pénzügyi
it. A Tanácsköztár-
öntése után emig-
n, a Szovjetunió-
évig Németország-
haláláig a Szovjet-
1920-tól a Szovjet-
munista Pártjának
több mint egy évtu-
gja a Kommunista
és Végrehajtó Bi-
s.

únió Tudományos
tagjává választotta,
1947-ig a moszkvai
ti és Világpolitikai
atója volt, 1959-ben
i, 1963-ban Lenin-
ék ki Munkáit sok
hány könyvet ma-
megjelentették.

AMOK

8. kedd

arművészet - bör-
mmel nyílt kiállít-
Altalános Műve-
ntában. - Iskolások
a Kőcsey Művelő-
ban.

csillagvilág külön-
Ludmányi András
TTT Csokonai Klub-

za János festőmű-
ának megnyitja a
központban.

biné Vass Júlia fa-
dor Jánosné szűrrá-
arművészi kiállítás-
tója a művelődési

LESZNEK A TO-
November 7-én,
- az OTP Hajdú-
gyei Igazgatóságá-
tatása szerint -
nak a megye terü-
dó totó-lottó ki-
k.

EGERBŐL. Nem-
nyékből kislakás-
hez vásárolnak
az olcsó, szűr-
fablokkból, ha-
szántúlról, sőt a
zágrészből is egy-
mennek Eger-
AKKÓ egri bá-
n évente 250 csa-
elegető jó mi-
fablokkot termel-

MÉNYEK

gye városi Tá-
ási Vállalata részé-
a lakosságot, hogy
Kálvin téri üzlet-
sét akadályozó kis-
ségi elektromos
lamint a forgalom-
rendezések vezérő-
brecen, Vörös Had-
2. sz. alatti Dívat
etének Kálvin tér
át kell helyezni,
kivitelező, egyete-
illetve technoló-
alapján végez. Ezért
om előtti gyalogos-
november 8-án reg-
len lezárásra kerül,
rum előtti építkezé-
kerítés kapujának
árhatóan két héttel
miatti végleges le-
erítésüket kéli-
(s)

erné (Kati) értesít
eti, hogy női fod-
áboncz tér 7. sz.
szinten, a Delibáb
ti) megnyitotta
hely: Tarrné, Borz

spókladány városi
községi Bizottsága
6-án ifjúsági ta-
ez. A rendezvény
ste 14.00 órártól
re kerül sor a
városi sportcsa-

tőség: Debrecen,
12-144 - Felelős
re 400 forint -

Van-e még vita az igen, akkor miben? C... lesztessel, általában a... ne, miképpen? Sokan felteszik ma Nem öncélúan, hane Erre inti őket a múlt ká... kább a jövő követelm... Ami a múltat illeti... miák figyelmeztették... nos a miniszteriumi... a miniszterium és a... 83 százalékát adja. A... lékon mindenkéltől... azokdik. Számottevő... mint egy százalékos... gmk-k meg mások is... kal. Mindez idáig csak... témává akkor vált, a... tunk igazgatója kifia... állnak nálunk kihazs... ágak elszívják tőlünk... sem voltak restek, E... némely vállalatunk i... erőfőnyével. Nem h... tami a lakosságak, a... tapasztalja, hogy az... állítására... Talán máig tartana... megálljt az Ipari M... nak nincs értelme. A... pedig nem ez a meg... lat például mintegy s... zettel és más kis sz... erők előállítására, e... ilyen, vagy ehhez has... kölcsönös függés szá... vannak köztük érde... hogy vannak, mint a... nak. S mégsem ez a... szövevényében, hane... nosság. Ebben a szellemben... mezőgazdasági napok... niszter, amikor megá... gyar ipar egysége, a... lami, a szövetkezeti i... illetve a magánkisp... ahol nincs helye a k... lező az innovatív sze... Ezzel talán le is za... len igényére és a jó... dával, hogy maholnap... megalakulnak a TEE... E testületek tagjai kö... zesei vezetőket, a szöve... viselői, a területi aka... tudományos kutatói, t... tása, léte azt dokume... megék párt- és álla... hogy a hazai ipar eg... ugyanis csak ennyit t... gyoktatásával. Ennek... gyakorlati munkában... A feladat, ami rány... részében is fejlesztj... sor, ha gazdaságos. E... és időnként ellentét... rammal: arra kell tö... részek fejlettségé szir... ben pedig nyilván, t... iparnak. Persze, a te... szonyai között meg... az olyan iparfejleszt... dik az adott táj ipari... ben a felzárkózásra i... sem garantálhatja, h... ilyen megoldásokat. E... kálni, s meg kell vit... másokkal. Csak így, t... többet ígérő változat... Vagyis eljutottunk... a különböző ipari sze... a miniszterium között... a polemikára már n... lemez. Itt a lehetőség... jenek az állami ipar... vadaskodások. Ha a... programok egyezteté... jüket, akkor abban r... tsz-ibar, a magánkisp... lyét és jövőjét.

Üdvözlő távirat

Konsztantyin Usztyinovic Csernyenko elvtársnak,
a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottsága főtítkárnak, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa Elnöksége elnökének
Nyikolaj Alekszandrovics Tyihonov elvtársnak,
a Szovjetunió Minisztertanácsa elnökének
Moszkva
Kreml

Kedves Elvtársak!
A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa, Minisztertanácsa és a magyar nép nevében elvtársi és baráti üdvözlésünket és legjobb kívánságainkat küldjük önöknek, és az önk személyében a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa Elnökségének, a Szovjetunió Minisztertanácsának, a testvéri szovjet népeknek a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 67. évfordulóján.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelmé új korszakot nyitott a történelemben. A lenini eszmék diadalaként létrejött a világ első szocialista állama, amely az emberiség jobb jövőjének, a népek boldogulásának jelképévé vált.

A szovjet nép a forradalom óta lenini kommunista pártja vezetésével, leküzdv minden nehézséget, kiemelkedő eredményeket ért el a Szovjetunió népgazdaságának sokoldalú fejlesztésében, az új társadalom építésében, a szocialista honvédelem terén.

A Szovjetunió világszerte széles körű elismerést vívott ki azzal, hogy a szovjet hatalom létezésének első pillanatától következetes harcot folytat a nemzetközi bizonysáért, a világ békéjéért, a társadalmi haladáért.

A magyar nép nagyra értékeli barátságát a szovjet néppel. Ez jut kifejezésre azokon a bensőséges ünnepségeken, amelyeken országsgzerte felszabadulásunk 40. évfordulójára emlékezünk.

A Magyar Szocialista Munkáspárt a marxizmus-leninizmus és a proletár internacionalizmus szellemében a jövőben is fejlesztési és bővítési kapcsolatokat a Szovjetunió Kommunista Pártjával, erősíti a két nép barátságát, melyíti a Magyar Népköztársaság és a Szovjetunió együttműködését.

A Szovjetunió és a haladó emberiség nagy ünnepe alkalmából szívólv kívánunk önöknek újabb kimagasló sikereket a szocialista építőmunkában, az SZKP XXVI. kongresszusa határozatainak valóra váltásában, a világéke megőrzésében.

Kádár János,
a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának első titkára
Losonczy Pál,
a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke
Lázár György,
a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának elnöke

...
Dr. Várkonyi Péter külügyminiszter táviratban üdvözölte **Andrej Andrejevics Gromiko** szovjet külügyminisztert a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 67. évfordulójára alkalmából. (MTI)

Ünnepi ülés Moszkvában

Kedden Moszkvában a voltak a Szovjetunió párt- és Kreml kongresszusi palotájában ünnepi ülést tartottak a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 67. évfordulójára tiszteletére. A rendezvényen, amelyen **Konsztantyin Csernyenkóval** az élükön jelen

Ünnepélyes zászlófelvonás a Kossuth téren és a Gellérthegyen

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 67. évfordulójára tiszteletére kedden reggel a Parlament előtt a Kossuth Lajos téren ünnepélyes külsőségek között, katonai tiszteletadással felvonták a Magyar Népköztársaság állami zászlaját. Csapatzászlóval sorakozott fel a díszszázad, majd kürtöző jelezte a budapesti helyőrségparancsnok érkezését, aki - meghallgatva az egységparancsnok jelentését - ellépett a katonák sor-

Fogadás a szovjet nagykövetségen

Vlagyimir Bazovszkij, a Szovjetunió budapesti nagykövete a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 67. évfordulójára alkalmából kedden fogadást adott a nagykövetségen.

A fogadáson részt vett **Kádár János,** az MSZMP Központi Bizottságának első titkára, **Losonczy Pál,** a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke, **Lázár György,** a Minisztertanács elnöke, **Aczél György,** **Benke Valéria,** **Gáspár Sándor,** **Havasi Ferenc,** **Korom Mihály,** **Maróthy László,** **Méhes Lajos,** **Németh Károly,** **Óvári Miklós** és **Sarlós István,** az MSZMP Politikai Bizottságának tagjai, **Gyenes András,** a Központi Ellenőrző Bizottság elnöke, **Szűrös Mátyas,** a Központi Bizottság titkára és **Apró Antal,** az Országgyűlés elnöke.

Kitüntetések

Tegnap, november 6-án több szerv, intézmény emlékezett meg a Nagy Októberi Szocialista Forradalomról. Ez alkalmából kitüntetések adtak át a munkában eljárnaknak.

A megyei tanács apparátusából Kiváló Munkáért kitüntetést kapott: **dr. Arany Sándor** állatorvos, **dr. Horváth Ferenc** főmunkatárs, **Jakobinyi András** főelőadó, **Katona Lajos** főelőadó, **Kiss György** osztályvezető, **Kis-Sándorné** adminisztrátor, **Kolbe Gyula** főkereskedő, **Kovács Sándor,** a miképzési tanács vb-titkára, **dr. Lengyel Gábor** főállatorvos, **Medgyesiné dr. Gombos Eva,** a hajdúánási tanács vb-titkára, **Németh Jenőné** főelőadó, **dr. Papp Péterné** főelőadó, **dr. Seres Géza** nyugdíjas főorvos, **Szűcs Árpád** főelőadó, **Varga Sándor** csoportvezető, **Vári Szalay Lajos** főelőadó, **Vértési Sándor** osztályvezető-helyettes. A néphadseregben eltöltött szolgálata, eredményes munkája elismerésül a honvédelmi miniszter a Szolgálati Erdemérem 25 év után járó fokozatával tüntette ki **Szabó Jánost,** a megyei polgári védelmi parancsnokság őrnagyát, **Görömbi Sándor** a Haza Szolgálatáért Erdemérem arany fokozatát kapta, s egyben az egymillió kilométer balesetmentes közlekedésért kitüntetést is. Kiváló Társadalmi Munkáért kitüntetést kapott **Zalrossy Árpád** főelőadó, a megyei Tanács Kiváló Dolgozója kitüntetésben részesültek, majd az arany érdemérem Aranykoszorús KISZ-jelelvényt és Kiváló Vezető kitüntetésnek megfelelő fokozatát adományozták.

Kiemelkedő Szakszervezeti Munkáért 79 aktivista kapott különböző kitüntetést és jutalmat. A Szakszervezeti Munkáért arany fokozatában részesült **Bénes István** (TTÁSZ), a megyei Emléi (KPVDSZ) Ezüst fokozatot kapott **Baksai István** (H.-B. m. Allatorgalmi és Husipari Vállalat), **Pál Gáborné** (BHG) és **Kezresi János** (DOTE). Kiváló Munkáért kitüntetésben részesítették a következőket: **Fekete Endre** (H.-B. m. Allatorgalmi és Husipari Vállalat), **Varga István** (EDOSZ), **Vágó Gáborné** (H.-B. m.-i Elemiszeri Kiskereskedelmi Vállalat), **Bagdi Ferenc,** **Acz László** (HAEV), **Bíró Gáborné** (H.-B. m.-i Textilfeldolgozó Vállalat), **György Jánosné** (H.-B. SZOLIVÁLL), **Papp József** (Debreceni Városgazdálkodási Vállalat), **Kovács Antal** (Hajdúánási Városi Gazdálkodási Vállalat), **Hevesi Imréné** (Hajdúszoboszló Iparművek), **Szabó Attila** (MEDICOR). Többeknek a Szakszervezeti Munkáért oklevelet, Kiváló Társadalmi Munkáért kitüntetést és a Magyar Posta elnökének dicsérető oklevelét adták át.

A Hajdú-Bihar megyei Hadki-egészségi és Területvédelmi Parancsnokságon rendezett ünnepségen a Haza Szolgálatáért Erdemérem arany fokozatát vehetett át **Martinkó József** őrnagy, ezüst fokozatát **Szalai Sándor** hadnagy, bronz fokozatát **Kékényesi Gáborné** polgári alkalmazott. Három Szolgálati Erdemérem, négyen Honvédelmi Erdeméremet kaptak.

A Fogyasztási Szövetkezetek Hajdú-Bihar megyei Szövetségének ünnepségen Kiváló Munkáért kitüntetést kapott **Medve**

Budapesten a Lenin-szobornál Kádár János és Németh Károly koszorúz

Ünnepi koszorúzás Budapesten a Lenin-emlékműnél

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 67. évfordulójára tiszteletére kedden a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága, a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa és a Hazafias Népfrent Országos Tanácsa koszorúzási ünnepséget rendezett Budapesten a felvonulási téren, a Lenin-emlékműnél.

A szovjet és a magyar himnusz elhangzása után a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága nevében **Kádár János,** a Központi Bizottság első titkára és **Németh Károly,** a Központi Bizottság titkára, a Politikai Bizottság tagjai helyezték koszorút a szobor talpazatára.

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának koszorúját **Losonczy Pál** és **Trautmann Rezso,** az Elnöki Tanács helyettes elnöke, a Minisztertanács koszorúját **Lázár György,** a kormány elnöke és **Sarlós István** miniszterelnök-helyettes, az MSZMP Politikai Bizottságának tagjai helyezték el.

A Szovjetunió magyarországi nagykövetsége képviselőit **Vlagyimir Bazovszkij** nagykövet, **Ivan Aboimov** követtanácsos és **Vlagyimir Zotov** ezredes, katonai és légügyi attasé koszorúztak.

A társadalmi és tömegszervezetek képviselőiben **Kállai**

Gyula, a Hazafias Népfrent Országos Tanácsának elnöke, **Méhes Lajos,** a Szakszervezetek Országos Tanácsának főtitkára, **Fejtő György,** a KISZ Központi Bizottságának első titkára, **Varga László,** a Magyar Úttörők Szövetségének főtitkára, **Ispánovits Márton,** a Magyar Ellenállók, Antifasiszták Szövetségének főtitkára és **Apró Antal,** a Magyar-Szovjet Baráti Társaság elnöke koszorúztak.

A fegyveres erők nevében **Czinege Lajos,** **Horváth István** belügyminiszter és **Borbély Sándor,** a Munkásőrség országos parancsnoka helyezték el a koszorút.

Az ideiglenesen hazánkban állomásozó szovjet déli hadseregsopont képviselőiben **Konsztantyin Kocsetov** vezérezredes, a déli hadseregsopont parancsnoka, **Anatolij Makunyin** vezérőrnagy és **Alekszej Gjemidov** altábornagy koszorúztak.

Budapest főváros tanácsa koszorúját **Szépölggyi Zoltán** elnök és **Farkasinszky Lajos** elnökhelyettes helyezte el.

Az ünnepi eseményen részt vett politikai és társadalmi életünk számos magas rangú személyisége. Ott volt a budapesti diplomáciai képviselők sok vezetője és tagja.

A koszorúzási ünnepség az **Internacionálé** hangjaival és a katonai díszszázad elvonulásával ért véget. (MTI)

Új oktatási intézmények Hadháztégláson

Hétszáz tanuló és hatvanegy pedagógus vette birtokába a Hadháztéglás új tizenkét tantermes általános iskoláját. Az 1981-ben indult beruházás munkáit a Hajdú-Bihar megyei Tanács Építőipari Vállalat végezte mintegy 65 millió forint értékben. Az intézmény a tizenkét tantermes iskolán kívül magába foglalja a konyhát, a tornatermet, sőt egy új, decemberben átadásra kerülő 175 személyes óvodát is.

A község legújabb oktatási intézményét **dr. Gyarmati Kálmán,** a megyei tanács elnökhelyettese nyitotta meg november 6-án délelőtt.

Ugyancsak ezen a napon adta át **Lőrincz János,** a nagyközségi tanács elnöke a település új óvodáját is. Az óvodát a korábban párházmunkáit a Hajdú-Bihar megyei Tanács Építőipari Vállalat kitérték át mintegy kétmillió forint értékben. Igen jelentős segítséget nyújtott a Hajdúszoboszló Iparművek, amely két kommunista műszak bevétele ajánlotta fel, illetve jelentős összegű szakmunkát végzett. Az Új Elet Termelőszövetkezet a kőművesmunkákat végezte. A megyei tanács soron kívül mintegy 500 ezer forintot ajánlott fel az óvodát átalakítási költségeihez.

A község új iskolája az átadás perceiben

Kitüntetési ünnepség az Országházban

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 67. évfordulójára alkalmából kitüntetések adományozott párt-, állami, társadalmi és tömegszervezeti tisztviselőknél, aktivistáknál, a fizikai és szellemi alkotó munkában élenjáró dolgozóknak eredményes munkájuk elismeréseként.

A kitüntetettek egy csoportjának **Losonczy Pál,** a népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja kedden az Országház kupolacsarnokában nyújtotta át a magas kitüntéseket. Az ünnepségen jelen volt **Lázár György,** a Minisztertanács elnöke, **Németh Károly,** az MSZMP Központi Bizottságának titkára, a Politikai Bizottság tagjai és **Katona Imre,** az Elnöki Tanács titkára.

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 67. évfordulójára alkalmából, eredményes munkássága és közéleti tevékenysége elismeréseként a Magyar Népköztársaság Zászlórendje kitüntetését adományozta **dr. Rados Jemő** állami díjas építésznek, a műszaki tudomány doktorának, nyugalmazott egyetemi tanárnak.

A Szocialista Magyarorszáért Erdemrendet kapta **Szűcs Gábor,** az MSZMP Hajdúszoboszló városi Bizottságának első titkára.

A Munka Erdemrend arany fokozatát kitüntetésben részesült: **dr. Onosi László,** az MSZMP Hajdú-Bihar megyei Bizottságának titkára, **dr. Szász Gábor,** a Debreceni Agrártudományi Egyetem rektora, **dr. Szegi József,** az orvostudomány doktora, a Debreceni Orvostudományi Egyetem egyetemi tanára, intézeti igazgató, **Tóth Béla,** a Hajdúszoboszló városi Tanács vb-titkára.

A Munka Erdemrend ezüstdalkodási Vállalat gépkezelőket adományozták: **Fekete Géza,** a MÁV Dézsi Ferencnek, a MAV Püspökladányi körzeti Debreceni körzeti Üzemfőnökség tmk-lakatos, **Géresi Mihály,** a HAJDÚ-SZÖVKER Vállalat anyagbeszerzője, **Kállai Géza,** a Püspökladányi Haladás AFESZ főosztályvezetője, **Losvas Zsigmondné,** a Hajdúszoboszló Iparművek betanított munkása, **Mező Irén,** a Hazafias Népfrent Hajdúszoboszló városi Bizottsága titkára, **Nagy István,** a BIOGAL Gyógyszergyár gépszerelő csoportvezetője, **dr. Oláh Gyula,** a Debreceni Állattenyésztő Vállalat részlegvezetője, **Orsós Imre,** a Hajdúszoboszló Iparművek szerszámlakatos, **Paár Alajosné** nyugalmazott általános iskolai igazgató, **Szabó Péter,** a Debreceni Autójavító Ipari Szövetkezet műveztetője, **Szilágyi Jenő,** az MSZMP Debrecen városi Bizottsága osztályvezető-helyettese, **Szöllősi István,** a Hajdúánási Fa-, Fém- és Építőipari Szövetkezet kőműves brigádvezetője, **Törőcsik Ferenc,** a Kelet-magyarországi Vízügyi Tervező Vállalat irányító mérnöke, **Töviske Sándorné,** az Alföldi Nyomda szállítási csoportvezetője, **Végh Lajosné,** a Debreceni Orvostudományi Egyetem élelmezési osztályának szakácsnője.

A Vörös Csillag Erdemrend kitüntetését kapta: **Fábián László** rendőr alezre-des, **Fekete Péter** rendőr alezre-des, **Fekete Sándor** ezre-des, **Gaál János** rendőr ezre-des, **Kolsofszky Aladár** alezre-des, **dr. Lipovszky János** rendőr alezre-des, **Minárovits János** távollátó alezre-des, **Rataj Endre** ezre-des, **Solti László** rendőr alezre-des, **Szepesi Ferenc** ezre-des, **Vajda János** rendőr alezre-des.

Kiváló Szolgálatért Erdemrend kitüntetését kapott harmincegy személy.

Dubicsány. Épül a nyája. A körzetben láttak a geológusok

Szőlőlugas a ház verandáján

Szathmári Gáborral tulajdonképpen tévedés révén kerültem ismeretségbe. Nem őt kerestem, hanem egy névrokonát, de mire tisztázódott a félreértés, már ott ültünk a szőlőlugassal kerített náduvardi ház verandáján, elmerülve az emlékek idézetésébe. A kis termetű — ezt csendes öniróniával maga is gyakran emlegette —, idős ember élettörténetét akár naphosszat is szívesen hallgattam volna.

— Apám kubikosember volt, négyen voltunk testvérek, kettőnk közülük szakmára tanított. Én egy helybeli cipészhez kerültem inasnak. Igaz előbb voltam gulyásgyerek, kocsisgyerek, de a lovak nagyok voltak, én meg kicsi, féltem tőlük. A mesternél az első évben többet tanultam az udvarsepről, víz-hordás tudományából, a másodikban megtanultam foltozni, a harmadikban új cipőt is csinálni. Amikor 1938-ban letettem a vizsgát, egy hónapig volt még munkám nála, akkor már fizetni kellett volna, reggel hattól este nyolcig-kilencig voltam bent, adott érte naponta egy pengőt. Hogy mit lehetett azért venni akkoriban? Nem is nagyon tudom. Csak azt tudom, ha a mester átszalajtott a kocsmába pálinkáért, húsz fillért kértek egy deciért, ezek szerint fél liter pálinka árát kerestem naponta.

A segédé ritkán jó

Hogy a mester felmondott, elhatároztam, Budapestten próbálom szerencsét. Volt ott egy pár koma a faluból, azokkal böngeztük az újságot, hol keresnek cipészeket. Végül sikerült bekerülni egy műhelybe, voltak ott vagy tízenketten szaktársak. Csak nézegettek engem, ugyan mit tudhat egy ilyen falusi. Én is ismertem a mércét: „inas munka egy se jó, a segédé ritkán jó, a mesteré mindig jó”, hát örültem neki, ha egyáltalán elfogadták, amit csináltam. A többiek sokat gúnyoltak, brekegtek, kurutyoltak, mikor reggel bementem, én meg azért is igyekeztem, majd megmutatom én ezekben, hogy ki a muszári! De a fizetésem nyolcvan-száz pengő volt egy hónapban, és voltak ott komoly, rendes szaktársak is, bevittek a szakszervezetbe.

Hallottam én valakit don-gani róla, hogy sztrájkra készülnek a bőrösök, csak azt nem tudtam egyáltalán, mi fán teremhet is az. Hétfőn reggel bemegyek, nincs egyetlen szaktárs se. De jön a munkavezető: nagyon helyes, hogy itt van kis szaktárs, ne törődjön semmivel, üljön csak le, fogjon munkához. Ahogy dolgozok meg odajön: ne kalapáljon olyan hangosan, csak szépen csendesen. Egyszer aztán bejött egy szaktárs, nem nálunk dolgozott, a szakszervezettől volt. Nem szólt az egy szót se, odalépett hozzám, és lekevert egy akkora pofont, hogy beestem a bankli alá. Hát így tanultam én meg, hogy a munkásoknak mindig össze kell tartani. Különben sikerült is harmincfilléres béremelést elérni akkor.

Behívtak katonának, negyvenégyben kerültem a frontra, Erdélyben sebesültem meg, teli ment szilánkkal a lábam. Vittek minket akkor már egyik helyről a másikra, egyszer halljuk, hogy a súlyos sebesülteket Nyíregyházán a kórházban helyezik el. Volt ott a sebesültek között egy ladányi komám, neki is a lába fájt, mondtam, jaggassunk hangosan, Nyíregyházáról csak könnyebb hazakeveredni. Le is szedtek a vonatról, még örültek is az egészségügynek, hogy

ilyen könnyű vagyok, nem kellett megerőltetni magukat velem. Három napig a pincében voltunk, folyton bombáztak, közben láttuk, hogy mennek mind a katonák, egyre kevesebben vannak. No mi is fogtuk a mankót, azt mondtuk a portásnak, cigarettáért megyünk a trafikba, és nekiindultunk. Mentünk, amerre a sokaság, sikerült felkerekednünk egy Debrecenbe menő teherautóra, onnan meg egy vonattal Kabára. Már magyar katonát se láttunk, csak németet, de megúsztuk, mindig elkerültük őket. Így jutottam haza, mankóval, édesanyám, amikor meglátott a kapu előtt, azt hitte, kéregetni akarok...

A béke Linzben ért

Amikor bejöttek a szovjetek, apám beállt policájnak — régi munkásmozgalmi ember volt —, az én lábamból meg szovjet orvosok szedték ki végül a szilánkokat. Ott szaktársral összeálltunk, a szovjeteknek dolgoztunk, javítottunk, új lábbelit is csináltunk. Mikor híre jött, hogy Debrecenben szervezik az új hadsereget, már eldohhattam a mankót, a hűgömmal azonnal beálltam. Szerveztem is, beszélgettem az emberekkel, hogy miért más ez, mint a régi hadsereg. A 11. tüzérezredbe kerültem, a háború vége Ausztriában,

Hiányzott ez neked?

Mikor aztán, hála az egek urának, a szovjet hadsereg segítségével lecsendesedtünk — másként csak kutyavilág lett volna Náduvardon is, megvolt a kinyírándók névsora, rajta szerepeltem az apámmal együtt én is —, hordták vissza az emberek, amit elvittek. Tudtuk pontosan, ki mivel tartozik, nem mindig álltuk meg, mondtuk hát hiányzott ez neked? Az egyik ember elvitt két olyan nagyszarvú ökröt, hogy otthon nem fért az óljába, ki-túrta a tetjét. No te jól jártál, nevéttünk, érdemes volt tönkretenni az istállót, majd meg mit csinálsz? Hát persze, belépett. Ötvenhét öszére már nagyon sok gazdatársunk visszajött vagy belépett a csoportba.

Azt nem mondom, mikor ötvenben megalakult a csoport, eleinte nagyon keveset kaptunk, 4–5 forintot munkaegységként. Termény az volt, csak pénz kevés. De mondták a vezetők, meg apámé, az alapítók, majd kialakul. Megbízható, dolgozni szerető emberek voltak akkor is a Vörös Csillagban, aki nem olyanok indult, azt megneveltük. Jó munkások voltak, takarékoskodtak is, amivel lehetett.

Az ellenforradalom után kezdtünk jól állni. Ha nem lépek be a csoportba, nem lenne ez a házam, ötvenkilencben hatvan ezer forint nagyon szép pénz volt még. A fiamat kómóves szakmára tanítottam, itt dolgozik ő is a

Linzben ért, ott voltunk rendfenntartók, arra már nem volt szükség, hogy miniket a harcokba bevessenek. Az erdőben sok német katonát volt elbújva, alig tudtuk kifűstölteni. Később a visszavonulást biztosítottuk, csak néztem azt a sok elfáradt szovjet katonát, olyan boldogok voltak, hogy mehetnek haza. Nem szerettem le, tisztelhettem-iskolára küldtek, negyvenhét januárjáig Szegeden voltam nevelőtisztviselőttes a határvidékeknél.

Itthon hozzáfogtam a mesterségemhez, nem pénzért dolgoztam akkoriban, ki mit tudott, azt adott, búzáat, tengerit. Gyengén ment, nem volt anyag, csak feketén lehetett szerezni, úgy meg nem volt kifűstölhető. Elmentem dolgozni állami gazdaságba, amikor meg apámék megalakították a Vörös Csillagot, beléptem én is.

1948-ban esküdtem, a feleségem apja szaktárs volt. Kikötöttem, hogy nem megyünk pap elé, negyvenötben beléptem a pártba is, anyja meg beleegyezett. Ha engem vállalt, vállalta ezt is. Nagyon becsületes ember lett az én két gyerekem, több csavargó van azok között, akiket háromszor is megkereszteltek.

Dolgoztam növénytermesztésben, aztán a tehenészetbe mentem, ott lehetett a legjobban keresni. Sose fejttem életemben, de megtanultam. Az ellenforradalom alatt ötven-hatán minden napot végigdolgoztunk, kimentünk etetni, itatni, fejni, a borjút megszoportatni. Mondta Pista, mármint az elnök, maradjatok komám, ti jártok jobban. Csak ne menjünk sötétben, várjuk meg a virradatot. Olyan idők voltak, hogy könnyen leüthették az embert, botot vittünk magunkkal mindig a biciklín. Jöttek aztán gazduramék, hogy adjuk ki a jószágjukt, kibájták, rendezgettek. Pista azt mondta, ne ellenkezzünk, mert ők az erősebbek, csak jegyezzük fel pontosan, ki vitt, mit vitt. Így is tettünk, minden este jelentettük nekik, mi történt azon a napon.

Csillagban, fain ember, szeret dolgozni, és nem iszákos. Magam se voltam sose, ropant gyűlölem az alkoholistákat. Én is megiszom, igya meg mindenki, de ne csinálják a botányt a családnak. A lányom meg a menyem az óvodában dolgozik, a vejem a vágóhídon, van négy nagyszarvú öknök. A nagyfiú most került Karcagra tanulni, sportol a gyerek, sakkozik, úszik, meg mindent csinál. A fiam is mindig sokat segített a háztájiában, volt úgy, hogy négy-öt bikát tartottunk, de OTP nélkül, saját pénzből építettük fel a fiúnak a házat. Az adósságtól mindig féltem, pénzt soha életemben nem kértem senkitől még száz forintot sem.

A nyugdíjam háromezer-hatszáz forint, kijövünk belőle, egy kis pótlással meg egészen jól. Két tizenet, tíztizenkét hízó tartunk, malacot akkor veszek, amikor olcsó, de a ténen jobb üzlet. Csak azt nem értem, mindig készülő, hogy mondjam az elnöknek, a nyugdíjasok miért nem kaphatnak szénát vagy lucernarészt. Aki elbír még vele, annak igazán adhatnának, hogy ne kellene másoktól megvenni pénztért.

Hogy nem bántam-e meg, amiért szakmunkás létemre beálltam parasztnak? Nem. Aki dolgozni szeret, annak ma egy szó panaszja sem lehet a csoportra.

Nagy Zeuzsa

Litvánia a béke és a szocializmus útján

ÍRTA: ANTANASZ BARKAUSZKASZ, A LITVÁN SZSZK LEGFELSŐBB TANÁCSA ELNÖKSÉGÉNEK ELNÖKE

Litvánia 1940 augusztusában lépett a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetségébe. Alig egy évig folyt az ország békés építése, amikor 1941. júniusában a hitleri Németország hűtszögő támadást indított a Szovjetunió ellen.

A fasiszta betolakodók tönkretették az amúgy is gyenge ipart, a mezőgazdaságot, elhurcolták a tudományos és kulturális értékeket. Tömeges méretekben irtották a lakosságot; a megszállás ideje alatt közel 700 ezer embert öltek meg. A hitleristák gyarmatukká akarták tenni, el akarták németesíteni Litvániát.

Litvánia nyugati részén még folyták a harcok, amikor az ország keleti részében már megkezdődött az új építés. A Szovjetunió valamennyi köztársaságából, elsősorban az Orosz Föderációból érkezett a nyersanyag, az építőanyag, a gépek, jöttek a szakemberek. Ez a gyors segítség tette lehetővé a gazdasági csodát: Litvániában négy év alatt helyreállították az egész népgazdaságot.

Helyénvaló megemlíteni, hogy az első világháborús árok felszámolására a burzsoáz Litvániának 15 évre volt szüksége, pedig ezek a árok jóval kisebbek voltak.

Litvánia ipara most nem egész egy hét alatt termel annyit, amennyit 1940-ben. Az ipar vezető ágazattá vált, az összetársadalmi termék közt 60 százalékát adja. A litván fémipar az esztergagépek, az elektromos készülékek jól ismertek a Szovjetunióban, sőt, azokat több mint 80 országba exportáljuk, közöttük az iparilag fejlett országokba is.

Az ipar fejlettségének egyik legfontosabb mutatója a villamosenergia-termelés. 1983-ban Litvániában 12,2 milliárd kilowattóra villamos energiát állítottak elő, ami 140-szer több, mint 1940-ben. De már ez a mennyiség sem elegendő, ezért kezdték meg egy hatalmas atomerőmű építését, melynek első reaktora már működik. Ha majd az atomerőmű teljes kapacitással üze-

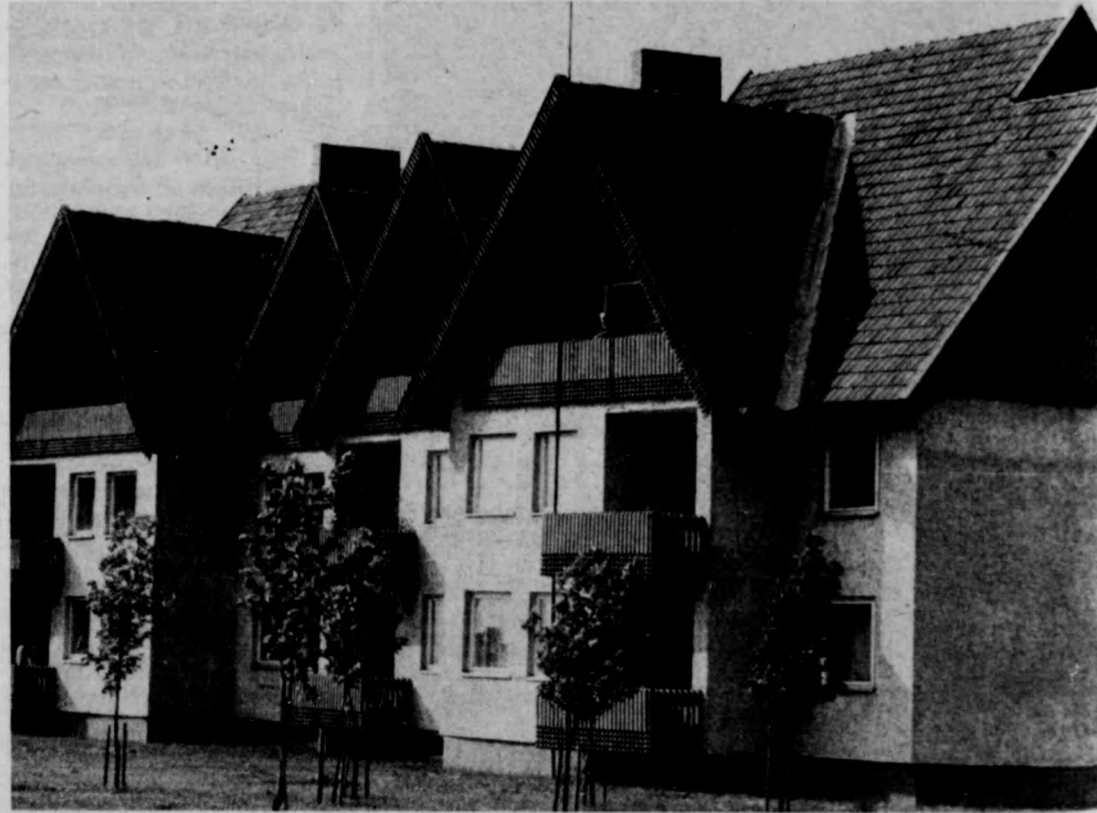
Az igrálnai atomerőmű irányítópultja

mel, a köztársaság villamos-energia-termelése megháromszorozódik.

Amikor a háború után Litvániában megkezdődött a mezőgazdaság kollektivizálása, külföldi ellenségeink kudarcot jósláltak. Az élet bebizonyította, hogy nem volt igazuk. Napjainkban a mezőgazdasági ágazat kétszer annyi terméket állít elő, mint a háború előtt, az ágazatban foglalkoztatottak száma egyharmadára csökkent. Az állam ellátja a kolhozokat és szovhozokat, a nagy teljesítményű gépekkel, a villamos energiával, műtrágyával, szakemberekkel.

Igy érthetjük el, hogy a mezőgazdasági termelés intenzívebb lett, bevezethettük az ipari módszereket, növelhettük a termésátlagokat. A mocsaras területeket kiszárították, csatornázással 2,3 millió hektárt csapolunk le. Az agrárpar fejlődése magával hozza a falu társadalmi változását. A tanyavilág fokozatosan eltűnik, átadja a helyét a városi típusú településeknek. Több mint 130 ezer modern lakást építettünk ezekben a falvakban, melyekben a falusi lakosság csaknem kétharmada él. Az építkezés tovább folyik, s már nincs messze az idő, amikor a litván falu teljesen megújul.

Az életszínvonal állandóan emelkedik, nemcsak a falvakban, hanem a városokban is, ahol Litvánia lakosságának 64,5 százaléka él. Új városok

A hagyományos litván tanyákat felváltják a modern városi települések. Ilyen házakban élnek a szuliti járásban az SZKP XXV. Kongresszusának nevével szovhoz dolgozói

A mér

A csapágygyártó múltja és jele

A magyar csapágygyártás beindítását 1952-ben nagy mértékben elősegítette a már előbb megszűlt cialista iparosítási keretében egy gyártási létesítésének átadása. A vállalat széles körű felmérést végül is a terv- és szakminisztérium döntötték, hogy Debrecenben, ahol nagyvállalatok

A szakemberek gyártás beindítását szaki-technikai szempontból olyan feltételekkel kellett teremteni, például nem rendelkezni az iparág létrehozásához szükséges gépekkel. Ezt a rendszert nem lehet megvalósítani a Szovjetunió segítség nélkül. Az átadásához szükséges szakembereket a baráti országoktól kellett beszerezni, de a Szovjetunió rendelkezett a szükséges dokumentációval. A gyártást a Szovjetunió munkatársai tették el, a termelésben pedig műszakos adóik segítettek.

A debreceni gyár 1952-ben nagy mértékben indult meg, de a eredmények után, gazdaságpolitikai kérések miatt a vállalat végül is 1966-ig elcsapágygyártás közszertesen megindult és indításakor gépek érkeztek a Szov-

Ugrásszerű fe

A rendelkezésre álló park technikai szintjének emelése érdekében, először a korszerű technológiák feltételeit kellett teremteni. 1954-től nagyobb ütemben kezdődött a gépkorszerűsítés, azaz az ötvenes években az itt gyártott gépek azonban még nem voltak képesek a csapágygyártás követelményeinek kielégítésére, tehát a fő feladat az új technológiák bevezetése. Ez a kérdés az 1960-as évek elején rendeződött, amikor megkezdődött a finommegmunkáló gépek üzembe állítása, hatvanas évek elején a csapágygyártás folyamatok korszerűsítése, a gépek terén világszerte felvetkezett. Ezt a korszakot két sajátosság jellemzi. Egyfelől nem a gyártás technológiájának minden ágában csupán az előgyártás, a készítés és a közzétételére irányult a technológiai-technológiai fejlesztés a támogatás szolgáltatója. A debreceni gyárban az említett

megvolt, ám mivel fejeződött be az üzemanyag-nyelv kapacitásbővítés, a tömeggyártás típusok. Ily módon a gyárban egy kapacitást sikerült elérni.

A fejlődés útját a gépek egy olyan létrehozása jellemzi, amely minőségben termelékenységével dolgozni.

A megtett út az ország és a társadalmi viszonyok már közismert tény, hogy a csapágygyártás nem mindenütt adta a szükséges mennyiséget. Az első éveket a vállalat a kisipari létezésre alapozta, egy új mestert, aki az ország egész területén határozó iparágává vált.

A mérce egyre magasabb

A csapágygyár szovjet kapcsolatainak múltja és jelene

A magyar csapágygyár jövője tekintetében az 1952-es év volt a meghatározó. Igaz, már előbb megszületett a szocialista iparosítási politika keretében egy gördülőcsapágygyár létesítésének a gondolatja. A vállalat telepítését az elterjedt felmérés előzte meg. Végül is a tervhivatal és a szakminisztériumok úgy döntöttek, hogy Debrecen lesz az a város, ahol felépítik a nagyvállalatot.

A szakemberek szerint a gyártás beindításához műszaki-technikai szempontból több olyan feltételre volt szükség, amelyet előbb meg kellett teremteni. Hazánk például nem rendelkezett csapágygyártó gépekkel, tehát az iparág létrehozását úgy szelvényezték ki, hogy a gyártást az alapoknál kellett kezdeni. Ezt a rendkívüli feladatot nem lehetett volna megoldani a Szovjetunió segítségével. Az iparág létesítéséhez szükséges feltételek megteremtéséhez több barát országától is kaptunk segítséget, de a Szovjetunió bocsátotta rendelkezésünkre a nélkülözhetetlen gyártási dokumentációkat. A csapágygyár terveit is szovjet tervezőintézet munkatársai készítették el, a termelés indításában pedig műszaki tanácsadók segítettek.

A debreceni gyár beruházásai 1952-ben nagy lendülettel indultak meg, de a kezdeti jó eredmények után az akkori gazdaságpolitikai hibák miatt kissé lelassultak. A beruházás végül is 1966-ig elhúzódott. A csapágygyártás közben természetesen megindult a termelés indításakor sok termelő gép érkezett a Szovjetunióból.

Ugrásszerű fejlődés

A rendelkezésre álló géppark technikai színvonalának emelése érdekében mindenekelőtt a korszerű tervezés és gyártás feltételeit kellett megteremteni. 1954-től kezdődően nagyobb ütemben indult meg a gépkorszerűsítés és -fejlesztés. Az ötvenes évek végére az itt gyártott golyók minősége azonban még nem felelt meg a csapágyakkal szemben támasztott követelményeknek, tehát a fő feladat a technikai színvonal emelése lett. Ez a kérdés az 1960-as évek elején rendeződött, mikor a finommunkáló gépeket sikerült üzembe állítani. A hatvanas évek elejétől mind a csapágyipari megmunkáló-gépek, mind a technológiai folyamatok korszerűsödése terén világszerte fejlődés következett be. Ezt az új szakaszt két sajátosság jellemezte. Egyfelől nem terjedt ki a gyártás technológiai folyamatainak minden ágára, hanem csupán az előgyártmány készítésére és a közzörülési műveleteire irányult. Másfelől a technológiai-technikai fejlesztés a tömeggyártás céljait szolgálta. A debreceni gyárban az említett két feltétel megvolt, ám mivel még nem fejeződött be az előgyártmány volumenemelésére irányuló kapacitásbővítés, jelentős számban voltak található a tömeggyártásra érett típusok. Ily módon a debreceni gyárban egy korszerű kapacitást sikerült létrehozni.

A fejlődés útját a későbbiekben egy olyan gyártósor létrehozása jellemezte, amely homogén minőségben és nagy termelékenységgel tudott dolgozni. A fejlődés útját a későbbiekben egy olyan gyártósor létrehozása jellemezte, amely homogén minőségben és nagy termelékenységgel tudott dolgozni. A fejlődés útját a későbbiekben egy olyan gyártósor létrehozása jellemezte, amely homogén minőségben és nagy termelékenységgel tudott dolgozni.

A megtett út azonban hosszú és fáradságos volt. Ma már közszer tény, hogy a magyar csapágygyár létesítésekor nem mindennapi feladattal kellett megbirkóznunk. Az első éveket a felkészülés, a tanulás s a kísérletezés jellemezte. Vagyis el kellett sajátítani egy alapvetően új ipart, egy új mesterséget. S ezt úgy kellett tenni, hogy az ország egy meghatározó iparágáig fejlődhesen.

Az idén a tervek szerint 2,1 millió dollár értékű importcsapágyat nem kell az országunknak megvásárolnia. Ebből is kiderül, hogy az MGM-nek szívügye a gazdaság fejlesztése, a technológiai színvonal emelése. Ebben az évben a tervek szerint nyolc új csapágytípust fejlesztenek ki. Mindez nemcsak a rekonstrukciónak köszönhető, hanem a gyárban évek óta szorgalmasan dolgozó fejlesztő szakembereinknek is.

Népgazdaságilag nagyon fontos, hogy a drága tőkés árut hazailag vagy szocialista termékkel váltsuk ki. A Csapágyipari Együttműködési Szerződés keretében erre hosszú távon módja és lehetősége van a Magyar Gördülőcsapágy Műveknek. S bár igaz, hogy a szocialista import is import, ha az ezen a területen történő helyettesítések is dollárban számolhatnának, nem 2, de 15-16 millió dolláros megtakarításról lehetne beszélni. A vállalatnak tehát hosszú évekre megvannak a feladatai.

A munkamódszerek átadása

A munkában ma is nagy segítséget kapnak a Szovjetuniótól. Az idén például bővült az együttműködés köre. Az MGM és az 1-es számú Moszkvai Állami Csapágygyár szerződést írt alá, melynek keretében nemcsak műszaki-gazdasági oldalon, de a munkaversenyben és a szociális témákban is vállalták az együttműködést. A gyár jövője szempontjából természetesen a műszaki együttműködés a meghatározó. Ennek érdekében ma is több közös témán dolgoznak szovjet és magyar szakemberek. Említésre érdemes például a csapágygyárak hidegalakítása. Az együttműködés kiterjed a kétoldalú információ-cserére, gyártástechnológiai kérdésekre, s a kölcsönös segítségnyújtásra minden vonalon. Az együttműködő partnerek elhatározták azt is, hogy közösen dolgoznak a legértékesebb újítások és ta-

lálmányok adaptálásán, s az élenjáró munkamódszerek átadásán. Szintén közös munkában történik jelenleg a csapágyipari etalontechnológiák kialakítása, az élettartam-vizsgálati jegyzőkönyvek cseréje, s a forró olajos edzéshez szükséges edzőolajok kísérletei.

A szovjet együttműködés a munkaversenyre is kiterjed. A Szovjetunióban munkaversenyt indítottak Európa faszta elnyomás alól való felszabadulásának negyvenedik évfordulója tiszteletére, nálunk pedig, mint ismeretes, a felszabadulásunk negyvenedik évfordulója és a XIII. pártkongresszus tiszteletére. Nos, a moszkvai 1-es számú Állami Csapágygyár kollektívája és az MGM szocialista brigádjai is versenyre invitálták egymást.

Emberközömben

A legfontosabb célkitűzéseket érdemes megemlíteni: a két gyár dolgozó vállalták, hogy exportszállítási kötelezettségeiket határidőre teljesítik, az új gépek, szerkezetek és berendezések létrehozásával, valamint bevezetésével kapcsolatos műszaki, tudományos feladatokat megvalósítják, növelik a magasabb minőségű kategóriába sorolt termékek részarányát, korszerűsítik a gyártást, s a népgazdasági szükségletnek megfelelően növelik a termékválasztékot.

Az eredményekről folyamatosan tájékoztatják egymást, ugyanakkor az ország életéről, a jelentősebb eseményekről is rendszeres tájékoztatást adnak. A versenyt május 9-én, a győzelem napján fogják befejezni.

Nem szönlünk még az MGM egyik legreggebbi szovjet kapcsolatáról, a szociális jellegű együttműködéséről. Ennek első lépcsője a gyermeküdvöztetés volt. Ez hat évvel ezelőtt kezdődött. Akkor huszonöt magyar gyerek utazott a Moszkvától száz kilométerre levő úttörőbáborba két hétre, s huszonöt orosz úttörő hazánkba jött el üdülni. Az orosz gyerekeket az MGM egy hétig a Balatonon, egy hétig pedig a Keleti-főcsatorna partján levő pihenőházaiban üdülteti. Jelenleg már ötven gyerek cseréjére van lehetőség. A felnőttek négy éve vesznek részt hasonló akcióban, jelenleg évente húsz csapágygyári dolgozó pihenhet két hétig Szocsiában.

Az együttműködés kedves színterét, hogy a kétévénként megrendezésre kerülő virágkarneválunkon a szovjet csapágygyár és a magyar gyár dolgozóit közösen vesznek részt. Együtt készítik a virágkompozíciót, s a táncosok is fellépnek a felvonuláson. S hogy egymás munkáját is egészen közelről megismerhessék, a két nagyvállalatnál lehetőséget teremtettek arra, hogy évente hat munkás három hétig a testvérgyárban dolgozhasson.

Minden kapcsolat hozzájárul ahhoz, hogy az MGM az egyre változó és nehezedő körülményeknek nemzetközi szinten meg tudjon felelni, hiszen a mérce egyre magasabb, egyre gyorsabb változtatásokra van szükség. Ilyenre pedig csak az képes, aki az élvonalban akar maradni, aki jól felkészült, aki távolra tud gondolkozni. S nem utolsósorban az, akinek megfelelő gazdasági háttér van ahhoz, hogy elbírja a kényszerű vagy önkéntes változások olykor bizonyos keletlen próbatételeit, az élet, a hétköznapi kemény csatáit.

Iván Gizella

A BIOGAL számít a szovjet piacra

Emberi kapcsolatok, tudományos együttműködés

„Igen, értem. Természetesen mindent megpróbálunk, hogy az elképzeltnél hamarabb szállíthassunk. Ahogy én tudom, megközelítőleg három héttel vagyunk képesek előbbre hozni a szállításokat. Ez elég? Akkor megállapodunk a vizsgálatokra.” — fejezi be a telefonbeszélgetést a debreceni BIOGAL Gyógyszergyár egyik vezető kereskedelmi szakembere. Mindezt természetesen oroszul mondta — mit mondták a hadarta — a telefonon. Ráadásul olyan akcentussal, hogy szakképzett nyelvtanár legyen a talpán, aki képes megkülönböztetni egy születt moszkvai beszédet a Moszkvában végzett magyar szakember beszédétől.

Nem egyetlen olyan vegyész, gyógyszerész van a hajdú-bihari vegyipari nagyüzemnek, aki szakmai ismeretét, nyelvtudását a Szovjetunió különböző egyetemén és főiskolán szerezte. A gyár kereskedelmi főosztály-vezetőjén kívül a marketing-osztály néhány munkatársát, technológusok, gyógyszerészek, vegyészek emlékeztetnek vissza a Szovjetunióban eltöltött évekre.

Számukra nemcsak a múltat jelenti a szovjetunióbeli kapcsolat. A gyár jelenleg is sokféle módon kötődik különböző szovjet vegyipari üzemekhez, kutatóintézetekhez, egyetemi tanszerekhez.

Lassan évtizedes munkakapcsolat köt össze bennünket a moszkvai Össz-szövetségi Antibiotikum-kutató Intézettel — mondja dr. Csernus István kutatási igazgatóhelyettes. — Korábban számos különböző probléma megoldásán munkálkodtak együtt szakembereink. Jelenleg az antibiotikumok gyártásának mikroprocesszoros, illetve számítógépes folyamatirányításán dolgozunk. A felügyeleti szervek által is jóváhagyott kétoldalú kapcsolat többek között szakemberek cseréjét, közös kutatást, egymás kutatási eredményeire épülő fejlesztéseket takar.

A BIOGAL másik kapcsolata a szintén Moszkvában

működő Mikrobiológiai Főosztály Genetikai Intézetével. Különböző genetikai vizsgálatok elvégzésében munkálkodnak együtt a gyár szakemberei és a szovjet kutatóintézet mérnökei, biológusai.

Néhány héten belül újabb szovjet kapcsolattal gyarapodunk — mondja dr. Csernus István. — Az Ukrán Akadémia Bioorganikus Szervekémiai Intézetével vesztük fel a kapcsolatot. Közös kutatásokat szeretnénk kezdeményezni, s az eddigi eredményeket — ha lehet — egymás üzemében hasznosítani.

A BIOGAL kereskedelmi kapcsolataiban nagy szerepet játszik a Szovjetunióba irányuló kivitel és az onnan származó behozatal — summázza az üzleti eredményeket Minya András osztályvezető. — A MEDIMPEX-en keresztül évek óta növekvő mennyiségben exportálunk a Szovjetunióba különböző termékeket. Az elmúlt esztendőben 2,6 millió rubel értékű áru került a Szovjetunióba. Ebben az esztendőben — részben a korábbi fejlesztésekhez igazodva — dinamikusan növekszik szovjet exportunk. Kihasznlva az együttműködés fokozására irányuló lehetőségeket, a tervek szerint 6,5 millió rubel értékű gyógyszert, illetve egyéb készítményt exportálunk. Ennek döntő része, mintegy 5,7 millió rubel értékű áru az esztendő első kilenc hónapjában kiszállításra is került.

A BIOGAL exporttetelei közül említésre méltó a vérképzést elősegítő Ferroplex draszté, a szarvasmarhák tenyésztésében használható Exuter habzó métabletta, valamint a különlegesen széles hatásspektrumú Brulamycin fantázianevű injekció. A gyár ebben az esztendőben mintegy 25 millió forint értékű alanyagot, terméket szállít a Szovjetunióba. Egy mennyiségben érkezik ecetsav-anhidrid, amit korábban és jelenleg is konvertibilis valutáért is vásároltak, il-

letve vásárolnak. Az együttműködés sajátos formája az Istopyrin gyártásában való kooperáció. A Szovjetunióban elkészül maga a gyógyszer, ám tablettázását itthon végzik. A Vegacillin gyártásához szükséges V-penicillin is egy szovjet gyógyszerüzem munkáját dicséri.

Néhány közismert vegyi anyag, mint például acetón, koffein, rézszulfát gazdagítja az importlistát. No meg a jó, ám a különböző mezőgazdasági épületek fertőtlenítéséhez használatos vegyszer elengedhetetlen kelléke. Az aktív jód gombaölő hatását csak azután tudja kifejteni, ha a BIOGAL-ba érkezett alanyagot a gyár lengyel partnervállalata egy közben-ső termék gyártásához használja fel. Lengyelországból visszakérül a félkész termék a BIOGAL-ba, ahol befejezik a különböző technológiai műveleteket.

Lehetne még sorolni az importlistán szereplő vegyszereket. Alanyagok és oldószerkeppúgy megtalálhatók ezen a listán, mint gyógyszerek, különböző gyógyászati készítmények a BIOGAL exportpalettáján.

Az mindenesetre örvendetes, hogy a BIOGAL nemcsak a nemzetközi munkamegosztásból reá háruló feladatokat igyekszik teljesíteni, a kétoldalú államközi megállapodásban rögzített árucserét próbálja megvalósítani, hanem alkotó módon bővíti, fejleszt a szovjet kapcsolatát. Ahogy a gyár egyik vezetője fogalmazott, nincs különbség export és export között. A rubel elszámolású kivitel nem szorítja hátrébe a dollár elszámolású kedvezéért. Az dönt, hogy egy üzlet nyereséges-e vagy sem?

A kölcsönös előnyök ki-egyenlítik, kiegyenlíthetik még a rövid távon jelentkező veszteségeket is. A gyár értékesítési stratégiájának fontos része a szocialista export megtartása, a Szovjetunióba irányuló kivitel növelése.

Hajdú István

Megtörtént a csoda

1944. október 19-e emlékezetes nap volt Debrecenben. Miközben az emberek ujjongva köszöntötték a felszabadulást, a Bocskai-kertben egy harminchat éves asszony vajúdott. Érezte, közel az idő, hogy első gyermekét életet adjon. Azt is tudta: bármennyire zűzavaros idők járnak, orvos nélkül nem szülhet meg; háromnapos terhesen méhdaganattal operálták. Számítani lehetett rá, hogy komplikáció adódik, s nem szerette volna elveszíteni a gyermeket, akit a nagy műtét ellenére sikerült kiviselnie.

— Mi Debrecenben laktunk, a bombázások elől menekültünk a Bocskai-kertbe — emlékszik vissza Özevgy Kiss Lászlóné. — Az unokatestvérem meg a férjem lovas kocsin vittek Hajdúhadházra, de ott nem találtunk senkit, aki segíteni tudott volna. Továbbmentünk Hajdúböszörménybe a szülőotthonba, oda is hiába. Azt gondoltam: élet vagy halál, nem panaszkodtam, a sorsra bíztam magamat. Újból Hajdúhadházra mentünk, ahol végül mégiscsak megtaláltuk a szülészot, az ő lakásán született meg a fiam délután fél kettőkor. Nem tudom már, milyen nap volt, hétfő-e vagy csütörtök, de az órára pontosan emlékszem. Emlékszem azért is, mert hulltak a bombák, Hajdúhadházon az állomást lötték. A szülész azt mondta, le kell menni a pincébe. Én nem akartam, így aztán ő is ott maradt velem. Másnap reggel nyolckor értem jöttem, hogy hazavigyenek a Bocskai-kertbe. A konyha földjén volt a gyerekágy, ott feküdtem a fiammal, amikor rettenetes dolog történt: egy akna bevágódott a házba, és a törmelék betemetett a gyerekkel együtt. Lepedő, párna, matrac, minden, amin feküdtem, szétment, csak mi ketten maradtunk épen. Mellettem az anyósom súlyosan megsebesült; nem halt meg rögtön, de végül az orvosi beavatkozás sem tudta megmenteni. A férjem, a szomszédok alig hitték, hogy mi élünk. Amikor kibontották a törmelék alól, azt mondták, megtörtént a csoda, ezután csak jobb lehet. Átvittek a szomszédba, a rőzsén feküdtem a fiúval. Szoptatni akartam, de az átélit izgalom miatt nem tudtam táplálni. Meg aztán enni sem volt mit, a gyerek ordított éjjel,

nappal. A szovjet katonák megsajnálta, almát hoztak meg bört. Ettem az almát és ittam rá a bort, mert nem volt más. A gyerekek egy kis krumplit főztem, hogy ne haljon éhen.

— Úgy tíz nap múlva, mikor annyira rendeződött a helyzet, hogy el lehetett indulni Debrecenbe, targoncára pakoltuk a legszükségesebbet és nekivágtunk az útnak; én gyalog, karomra a gyerek. Debrecenben már éledezett minden, az emberek jöttek-mentek, lassan elhitték, hogy új élet kezdődik. Mi arra jöttünk haza, hogy a környék, ahol laktunk, rommá dőtt. A házunkat a Könyves Tóth utcán szerencsére nem érte találat. A ruháimat cseréltem élelemre, arról nem is beszélve, hogy a gyerekek egy darab penicillint, réklit nem lehetett kapni. Lepedőből, a saját ruháimból szabtam a számáram. Az élet valójában 1945 őszé felé indult el; ekkor sort állva — már lehetett ezt azt kapni.

A folytatás békésebb, de mégiscsak nagyon nehéz volt. Erzsike néninek 1947-ben meg született egy lánya. Férje betege ember volt, csak könnyebb munkát vállalhatott a vasútnál. Az utolsó tíz évben már nagyon súlyos volt az állapota, levágták az egyik lábát, neki is gondját kellett viselni. Így aztán Erzsike néni magával keveset törődhetett. Amennyire a házimunka, a családi terhek engedték, varrogatott odahaza, hogy egy kicsit bepótoljon a kasszába.

— De mégiscsak felneveltem őket — mondja büszkén. — A fiam a Szakszervezetek Megyei Tanácsán dolgozik, világlelétben mindene volt a sport. A lányom a vasúthoz került. Két unokám van, az egyik éppen katoná.

Özevgy Kiss Lászlónét a klinikán kezes-tem fel: műtét előtt áll.

— Biztatnak az orvosok: aki ilyen vigkedélyű mint én, annak nincs félnivalója. Bár-ran megyek elébe, bármilyen várom, megbizom azokban, akik gyógyítanak. Remélem, elmondhatom majd: élek.

D. Karádi Katalin

A Szovjet Kultúra és Tudomány Háza

A szovjet balikum iparművészete kiállításán

Virágkiállítás

Dívatbemutató

A palota bejárati lépcsőháza

A barátság szolgálatában A Szovjet Kultúra és Tudomány Háza

... Hirdesse ez a ház a tudomány és a kultúra magas színvonalát, rendelkezésre álló eszközeivel szolgálja a szovjet-magyar barátságot, nyújtson a magyar embereknek minél gazdagabb képet a világ első szocialista államának, a Szovjetunióknak életéről és az egyre fejlődő szovjet-magyar együttműködéséről.

1973. november 9-én a szovjetakkal adta át Kirilin akadémikus, a Szovjetunió Minisztertanácsának elnökhelyettese Budapesten a Szovjet Kultúra és Tudomány Házát. A szocialista országokban Prága után második volt. Jelenleg a világ 49 országában tart fenn hasonló intézményt a szovjet állam. Berlinben épül a legnagyobb, de sokan vallják, hogy a budapesti a legszébb, a legimpozánsabb.

Az intézmény november 9-én ünnepi fennállásának 11. születésnapját. Az elmúlt időben eseményekben gazdag, színes programokat kínáló munka folyt itt. Kiállítások, filmek, koncertek, előadások, béketalálkozó szolgálták a barátságot. Erről tanúskodhat az a több mint 5 millió látogató is, aki megfordult itt.

A ház erősségei a sokrétű tevékenységet folytató klubok, például szocialista brigádok klubja, a Vörös Szegfű klub, amely szovjet és magyar asszonyokat, lányokat fog össze, az ösztöndíjasok klubja, a sportbarátok klubja, az orosz és szovjet zenét kedvelők klubja, a gyermekek számára létesült Napocska klub, a kortársklub és a Táborúzó klub. Sokezer olvasótáborra van a könyvtárnak, és nagyon sok segítséget adnak az orosz nyelv-tanítás színvonalának emeléséhez. Gyakran mennek a ház munkatársai az ország megyéibe, városaiba, falvaiba, hogy terjesszék a szovjet kultúrát.

Képeinken a Szovjet Kultúra és Tudomány Háza életébe adunk bepillantást. A felvételeket Valkó Tibor készítette.

Kádár János elvtársat köszöntik a házban

Bazovszkij elvtárs, a Szovjetunió magyarországi nagykövete és Bartatov elvtárs, az intézmény igazgatója a Magyar művészek a Szovjetunióról kiállítást tekintik meg

Gallina Szave'jeva gyermek- és nőorvos Szentágotthai János professzorral, az MTA elnökével beszélget a magyar orvosok béketalálkozásán

Szovjet és magyar fiatalok békenagygyűlése

Télapó-ünnepség

Az ifjúsági barátsági hét egyik eseménye

VALÓS

Filmkoc

Időpontok, száma következik alább. Érdekelteknek, akik segítséget kérnek a feszültséget gerjesztő és választókat. Húsz éve kezdődött alkotói pályája. Nem bejegyzéssel, hanem a családi és baráti köztől mintegy ötven film készült, egy-egy hány perc terjedelmű. A második évben a ságra bocsátott film az országos a tíválra. Ezüstérmes Huszonhét díj, kitüntetés is. Közülük emelt nagydíj és elismerés, az UNI plakkjával, mely legeredményesebb amatőr filmesének 1976-ban.

Volt olyan esztendő 1981-ben öt külföldi második és harmadik díjjal. Meglehetősen esztendő sem hozta. Hisz október közepén és egy harmadik díj az országos szociális fesztiválok. Ez érthető, hogy a legkevesebb három évig a gyar Televízió is. Egyenesen a pályára. De vajon mi táplálja, segíti Mert a filmek a Oláh Imre kisvárdobószörményben családdal, és állami keményen dolgozó amennyi az alkotói sége, annyi az alkotói nyosság.

Gyermekekori élmények, hajdúvárosokhoz, Nádasdi Bősörményhez, a nőtt fejjel is ide. Munkáját kis háztartásba, hajdúvárosba, a termelőszövetkezetbe, a raszti portákon, végül. Földdel, a dolgozó emberek közt. Így hát a legnyersebb valóság.

Tapasztalatai a sé és megértés. Emberi kapcsolat, a lassa és hűség. A gúl a kifejezés és a térségével és találkozik.

Rajzban és szövegben galmazta meg a dandóit. Főleg Emberi arcmasái a külső hite mindent átható gyeit hordozták nyilatkozott meg a tehetség azonban meg élet és mozgás és mozdulatlan társval. Közvetlenségű lúságra törekedett a film kínálta mód.

Több úton jár a műfajban is dr. Kikerült keze a film, szakmai néprajzi, művészeti, városi történelmi, a mentumfilm, a szerzői film és eseményfilm, mesefilm. L.

HAJDÚ-BIHARI ÜZEMI T

Szilágyi Imre:

VELEMIR HLEBNIKOV:

A szabadság elé

Majd eljön a póre szabadság,
virágba borít szíveket.
Követve szilaj hadimarsát,
tegezük a tiszta eget.
Lépünk szigorúan, dübörögvé,
pajzs kendül az öklök alatt.
A nép legyen úr ma örökre,
hatalmas, végre szabad!
Most, lányok, nyíljon az ablak,
zengjen hídokról az ének,
szövegségéről a Napnak,
országjáról a népek!

Rab Zuzsa fordítása

Vasas Károly rajza

CSANÁDY JÁNOS:

Maradandóság

Hétköznapi maradandóság
készítj nyílni a rózsát,
s az okörkört is, a gazot,
— ne tartsd meg, csak az igazat —
forogat a szüntelen áram
a Nap körül, és forogat a gömbön,
mely síkságnak látszik, a jó öröm,
amely visszatér álmaidban —
Hétköznapi maradandóság
vet fényt rád az árnyoldalon,
— hegyek, erdők, árnyán,
s feldereng északról a szívárvány —
terád vár a sokadalom,
napraforgó-erdő
a domboldalon, —
kering a föld, nyílik a rózsá,
pirosra sárga rímél —
a rózsá a napraforgóra!

Takács Zoltán rajza

Néptánc – tükörben

Jegyzetek egy folklórfesztiválról

Nyaranta a világ sok tá-
ján rendeznek folklórfesztí-
válókat — a nemzeti hagyó-
mányok ápolásának okán is,
de többnyire idegenforgalmi
érdekből: viszonylag kis
befektetéssel színes, változo-
tos látványt nyújthat az il-
lető ország a turistáknak.
Görögország is a folklórfesztí-
válókat kedvelő és támoga-
tó országok közé tartozik: a
Nemzeti Kulturális Kapcsola-
tok Központja jelentős do-
tációval segíti az ország kü-
lönöző pontjain rendezett,
az idegenforgalmi látvá-
nyosságok sorába beillesz-
tett néptáncos találkozókot.
Ezek a találkozók nemcsak
a külföldi turistákat érdek-
lik, a hazai közönség elsősor-
párta érdeklődésével is találko-
zik, és ez egyformán gyöke-
rezik a görög — balkáni —
néptáncokhoz, valamint gaz-
dagságában, valamint kultu-
rális és közéletnek megéle-
nítésében.

Az idén huszonkettedszer
rendezték meg a lefkaszi
fesztivált, ezúttal tizenegy
csoport részvételével: Ma-
gyarországot Baranya képví-
selte. A Baranya Táncgyű-
tes a pécsi Janus Pannonius
Tudományegyetem és a vá-
rosi tanács fenntartásában
működő csoport, tagjai tú-
nyomórészt egyetemisták,
főiskolások, néhány tanár,
munkás, középiskolás. A re-
pertoár nagyobbik részét
baranyai délszláv táncok ad-
ják Vidákovics Antalnak, az
együttes vezetőjének gyűj-
téséből és feldolgozásában, de
természetesen táncolnak
magyar és tematikus táncok-
kat is, az évente egy vagy
két önálló est mellett gyak-
ran működnek közre a Pécsi
Nyári Színház produkciói-
ban. A lefkaszi fesztivál és
az azt követő turné 13 napja
alatt a Baranya tizenegyszer
lépett fel, műsorának két-
harmad részét magyar, egy-
harmad részét délszláv tán-
cok tették ki.

Mármint milyen kép-
ben mutatkozott ki előtűnk más or-
szág néptáncművészeiről,
divatjairól — jól tudva, hogy
egyetlen csoport teljesítme-
nye nem alkalmas mélyebb
következtetések levonásá-
ra? Szembetűnő, hogy a ko-
reográfusok a folklórt egyre
inkább csak nyersanyagként
tekintik, és gyakran minden-

áron — a hitelesség és a
mondanivaló rovására is —
látványosságra törekednek:
könnyű és gyors siker érhe-
tő el a kosztümök túldíszí-
tésével és az akrobatikus
elemek alkalmazásával; a
színpadra vitt néptánc gyak-
ran afféle show-műsorba
megy át.

A görög csoportok szinte
változtatás nélkül teszik
színpadra az utcán élő tán-
caikat, a koreográfus mun-
kája láthatóan csak a sor-
rend, a ki- és bejövetelek
stb. megszervezésére szorit-
kozik. Ellentétben például a
bolgár táncokkal, ahol is
gondosan, nagy precizitással
szerkesztik meg a műsor
egészét, bár a felszíni csil-
logás olykor több a kelleté-
nél. Lehetetlen nem észre-
venni a bolgár, jugoszláv, ro-
mán együtteseknél Mojsze-
jev hatását, néha sajnos
egészen kiüresedett formá-
ban is. Bulgáriában azonban
annyira elevenen él a nép-
hagyomány, hogy ereje átüt
a színpadi megvalósítás
gyengéin. A román együttes
kiváló zenekarának produk-
ciójával, a felfokozott rit-
mus, tempó sokkoló hatása-
val takarta el a koreográfia
egyhangúságát.

Ezek az együttesek, bár
amatőrök, jelentős anyagi
támogatásban is részesülnek,
és megfelelő elméleti háttér-
rel működnek. Más kategó-

riába tartoznak azok a cso-
portok, amelyeknél a tánc
csak mint a szabad idő eltöl-
tésének egyik lehetősége
merül fel, s inkább alkalmi
társulatként lépnek színpad-
ra csekély koreográfusi
irányítással. Ilyenek voltak a
lefkaszi fesztiválon például
a lengyel és a nyugatnémet
együttes tagjai, akik az úgy-
nevezett polgári táncokat
táncolták. Egyesek — pél-
dául az Andorrából érkezett
csoport — balettes elemek-
kel dúsitva, és megelegetve
a legegyszerűbb formulák
megidézésével.

Volt tehát alkalmunk el-
gondolkozni hazai néptánc-
mozgalmunk vitáin és ered-
ményein. Annyi bizonyos:

örülhetünk, hogy a magyar
együttesek között kevés,
amelyik az említett show-
divatnak hódolna. A tudó-
mányos megalapozott gyű-
jtemunka és a hatvanas évek
végén fellendült néptánc-
mozgalom, a táncokhoz no-
vekvő népszerűsége az ere-
detiségre irányította a fi-
gyelmet, továbbá arra, hogy
a hitelesség megőrzésével a
színpadi tánc irányába való
továbbfejlődés csak úgy le-
hető, ha a tánc anyan-
nyelvét a lehető legkötele-
tebben elsajátítják a tán-
cosok, s ha a koreográfus a
színpad törvényeit is jól is-
meri.

G. T.

A Baranya Táncgyűtes a fesztivál színpadán

A fesztivál ünnepélyes megnyitása

MOLNÁR ZOLTÁN:

A gázló

Az öreg megmagyarázta, hogy ezzel lényegében a magyarok végre is hajtották a rájuk bízott feladatot: megvédték Irkutszokot, maguk után húzták az ellenséget az őserdőbe. Ő erről a harc közbeni visszavonulásról — vagy a visszavonulás közbeni harcokról, harcokról, úgy emlékszem, többet is mesélt. Gondolom, kitelne belőle egy kalandfilm izgalmas sztorija. Rajtaütések, ütközések. Agyafúrt távolságtartás, egér-únyeres a bekerítésből. Ezeket én most nem mesélem el, hiszen úgysem lehetne egészen hiteles. A hiteles csak maga a tény, a lényeg. Az ellenforradalom egyik jelentős hadvezére, nagy hadsereg élén nem a forradalom keleti nagyvárosát foglalja el. Megtehetné, puszkálós nélkül. Hanem néhány száz, hadifoglytáborból toborzott, innen-onnan összeverődött éhes és rozsdul felgyervekzett, magát mondatni szélhámos módon lovas katonának megjászó éhenkórász hajszol a tajgába, pocskölj a legnagyobb kincset, az időt; hiszen a forradalom közben átcsoportosíthatja erőit, felvonulhat vele szemben.

A város közben izgalomban él. Hírek és rémhírek kavargognak. Vajon meddig bírják a magyarok? Meddig bírják az éhezést? Meddig bírják az őserdei viszonytagokat? A számukra szokatlan hideget? Tudhatják, micsoda hadsereg követi őket. Vajon mikor fog el az utolsó töltényük? Mikor adják meg magukat? Hiszen ezek egyszer már mind voltak foglyok; valószínűleg nem szokásuk a végsőkig harcolni.

Izgáttan mesélő veterán forradalmárom kasmzfővel végigélt ezeket a kétségbeesett, lázas időket: a város lakosainak szorongását. A szörnyű napokat. He-teket. A hírekre várakozást. Megdöbbentő, hogy a magyarok még mindig viszik magukkal az ellenséget a tajgába.

Ők közben megették a lovaikat. Hiszen úgyis elhulltak volna, s úgysem volt más megennivalójuk. S az őserdőben úgysem lehet loval sem gyorsabban haladni, mint gyalog... Különösen ezeknek a bakáknak... gondolom én a történet hallatán. Biztosan nagyon tetszett nekik a szerep, amikor lóra ülhetek, megjászhatták a huszárt. S biztosan nem keresték a mindenáron való megütözést a sokszoros tomegű üldözökkel. S még biztosabban kikíváncsoltak már az őserdőből a láthatólag alá.

De csak mentek beljebb és beljebb a tajgába, északra. Szemjonov toporzékolt, a katonái a fogukat vicso-
gatták.

S a magyarok megették a legutolsó lovaikat. Már

Más

Beszélgetés

A helyesírás —
mondva az ortogra-
fiáról — nyelv-
szavainak írás-
szabályait, az írás-
nyelvet stb. szabály-
pedig úgy, hogy a
előzményeket is
veszi. Ami a ma-
központi „megre-
gret”, az nem nagy-
re, egészen pontos-
re, nyílik vissza-
a Magyar Tudomá-
sági Akadémia elő-
foglalta, miképpen-
nek papírja a meg-
mondatok. Idő mü-
mészesen ez az
temény is módosul-
ésben már a 10. í-
lent meg a magy-
írás szabályainak.
kiadás nem jelent-
a 10.-nek újabb
változatlan lenyo-
szesen 23. kb. két-
dányban. Az MTA
si Bizottsága most
kezeltnek az időt
megalkossa a leg-
már a 11. kiadásá-
helyesírás szabály-
— Miért éppen
időszerűvé a hely-
bolyzat 11. kiadás
jelentetése?
Kérdésünkre a
Pál egyetemi tanár
Helyesírás Biz-
társelnöke válaszol-
— Egy ilyen új
mutatás mindig
kott megfogalma-
anyanyelvünk
nyelvtudományunk
ge, illetleg a köz-
ja elvárja. Ez a
válnalom most es-
lentkezett ezért ha
laszthatjuk tovább-
gvar helyesírás sz-
űbőli megjelentet-
— Kérem, foglal-

DUSA LAJOS

Lakó

Kinó az
és megtö-
mint assz-
s a létező

Kis színe
kamatsz-
S a köb-
diszítí fel

tudták, hogy ninc-
nyeket. És eljutott

Nem emlékszem
gázló jelentősége.
Azok a magyarok
fontos a gázló
kelti az Angarán,
a fehéreket a gáz-
a forradalmi or-
rajta a hosszú vad-
Lehet, hogy ezt
volt. De lehet, hogy
képzelték.

Mindenesetre az
kell védeniük.

De nem volt m-
szuronyai voltak.

Reszketeg, fázó-
lenek

Nem tudom, vol-
roztak. Nem tudó-
emlékeztek-e egy-
radalom mellé? G-
lán hazajutnak, s
gyárakat? Allíthat-
dom.

Csak a tényt tu-
karddál.

Mit vártak? Mit
Csak egyet; a h-
most már teljes b-
Egyetlen lövést-
vel. Csak a szuron-
gatott véres hús-
En beledugtam
zében; abból fel-
északabba — ne-
tak ebbe a vízbe
tudja, kinek mi v-
egy száll meztelen

És azzal az egy-
tak életük utolsó
ni és vágni, hogy
ben. Azok is szúrta
A végen sincs s-
megindító részlete
nyien elestek.

Az én öreg irkut-
mel mesél: bámul-
mi néotükből való
gyarokról?

— Ezt itt milder
— Azt a gázlót,
létkmü őri azokna
meamentették Irk-
Vajon hány ilve

Másként írunk ezután?

Beszélgetés Fábian Pál egyetemi tanárral

A helyesírás — latinosan mondva az ortográfia — egy nyelv szavainak írását, elvándorlását, az írásjelek használatát stb. szabályozza, mégpedig úgy, hogy a történelmi előzményeket is figyelembe veszi. Ami a magyar írás központi „megregulázását” illeti, az nem nagyon régi időre, egészen pontosan az 1832. évre nyúlik vissza, amikor is a Magyar Tudós Társaság — a Magyar Tudományos Akadémia elődje — rendszerbe foglalta, miképpen kerüljenek papírra a megörökítendő mondatok. Idő múltával természetesen ez az előírásgyűjtemény is módosult. Az 1954. évben már a 10. kiadása jelent meg a magyar helyesírás szabályainak. Azóta új kiadás nem jelent meg, csak a 10.-nek újabb és újabb változatlan lenyomatai, összesen 23. kb. kétféle példányban. Az MTA Helyesírási Bizottsága most látta elérkezettnek az időt arra, hogy megalkossa a legújabb, immár a 11. kiadását a magyar helyesírás szabályainak.

— Miért éppen most vált időszerűvé a helyesírás szabályzat 11. kiadásának megjelentetése?

Kérdésünkre dr. Fábian Pál egyetemi tanár, az MTA Helyesírási Bizottságának társelnöke válaszol.

— Egy ilyen újabb irányítás mindig akkor szokott megfogalmazódni, ha anyanyelvünk állapota, nyelvtudományunk fejlettsége, illetőleg a közönség óhaját elvárja. Ez a hármas kivánalom most egyszerre jelentkezett, ezért hát nem halasztottuk tovább. A magyar helyesírás szabályainak újbóli megjelentését.

— Kérem, foglalja össze,

hogyan módosult a magyar nyelv állapota a szabályzat legutóbbi kiadása óta. — Az 1954-es szabályzat szójegyzéke, joggal mondhatni, szinte teljesen elavult. A számítógépek használatával, a televíziózás, az úrkutatás rohamos gyorsaságú elterjedésével stb. rengeteg olyan új szó, szóösszetétel került bele nyelvünkbe, amely korábban ismeretlen volt. Ezeket természetesen össze kellett gyűjtenünk, hogy beépíthessük őket példatárunkba. Gazdasági életünk megint csak számos, eddig nem használt kifejezést hozott divatba. A szórakoztató ipar szintén, amelyben — hogy egy példát is említsek — manapság oly népszerű „intézmény” a diszkó.

— Nyelvtudományunk hogyan és miben lépett előre? — Fontos eseményként említhetem meg, hogy elkészült a Magyar Tudományos Akadémia új nyelvtana, megjelent a nagy értelmező szótár és 1954 óta számos új kutatási módszer, irányzat jelentkezett: ezek időálló eredményeit természetesen szintén figyelembe vettük az új szabályzat megszövegezésénél.

— A közönség igényei miért nőttek meg?

— Egyre több azoknak a száma, akik szabatosan akarnak írni, s ehhez jól kidolgozott, összecsiszolt szabályrendszerre van szükségük. Tudni kell egyebek között azt, hogyan írjuk helyesen az intézmények neveit (ezek, mint köztudomású, igencsak megszorodtak), s ugyanígy kell a tüzetes eligazítás a földrajzi nevek írásához, hiszen azok megint csak igen változatosan alakultak.

— Milyen munkálatok előzték meg a 11. kiadást?

— 1973-tól 1979-ig tartott az előkészítő szakasz. A Helyesírási Bizottság ez alatt a hat év alatt minden kérdéskört megvizsgált, és a közönségtől beérkezett számos észrevételt is mérlegelte. A szabályzat és a szójegyzék szerkesztését 1981 tavaszán kezdtük meg. Ez a nagy munka ért most véget, amikor a Magyar Tudományos Akadémia elnöksége 1984. április 24-én megadta az engedélyt a 11. kiadás közrebocsátására.

— Mindezek után nyilván jogos a kérdés: milyen újdonságokkal szolgál majd helyesírási szabályzatunk legfrissebb kiadása? — Úgy szokta mondani, hogy az az újdonsága, hogy nincs újdonsága! Ellentétben a régebbi szabályzatokkal, amelyek helyesírási rendszerüket több vonatkozásban is módosították, ez a 11. kiadás a hagyományörzés jegyében készült. Csak egyetlen komolyabb változtatást hajtottunk végre. Nevezetesen: a dz és a dzs egységes hangokat jelölő többjegyű betűk (akár a dzs, az sz stb.), ezért a sorvegi elválasztáskor ezután mindig együtt maradnak. Ilyenformán: *bo-dza, mene-dzser*. Eddig ugyanis — ellentétben a többi kétjegyű betűvel — a dz és a dzs magánhangzók között az előző sor végén „hagyta” az első betűjét (bod-za, mened-zser). Most ezt a következetlenséget kiigazítottuk.

— Más módosulás? — A 11. kiadásban figyelembe vettük a magyar nyelvben végbement fogalmi tömbösödéseket. Míg az 1954-es szabályzat szójegyzékében a *bekötő út*, a *duszasztó gát*, az *üdtő ital* stb. típusú szókapcsolatok különírva szerepelnek, most ezek

összeíródnak: *bekötőt, duszasztógát, üdtőt* stb. Valamivel több kettős szóalakot fog heyesnek elismerni a szabályzat; egyaránt írhatjuk: *arrább* vagy *arrébb*, *miénk* vagy *miéink*, a *levő* vagy *lévő* stb. (Eddig csak az *arrább*, a *miénk*, a *levő* formát „ismerte el” a szójegyzék.) És még egy fontos engedmény: a már elterjedt szokás elismeréseként így is írhatjuk az úgynevezett szóösszevonásokat: *Mavad, Ofo-tért* stb. A betűszók — például a MÁV, a SZOT — írásmódja azonban továbbra is változatlan marad.

— Az új kiadás szerkezete, nyelve?

— A szabályok rendszerezésekor arra törekedtünk, hogy könnyvünk didaktikusabb, tanulhatóbb legyen. A szóösszevonások pedig az volt a célunk, hogy a szabályokat mindenki megértse, aki az általános iskola nyolcadik osztályában megfelelő műveltséget szerzett. Célunk ez volt: tanítva szabályozni! Ezért aztán a szabályokat rendre megokoljuk, magyarázatokat fűzünk hozzájuk.

— Befejezésül még csak annyit, hogy a magyar helyesírás szabályainak 11. kiadását mikor veheti kézbe az olvasó?

— A szedés, a korrektúrázás véget ért, a Kossuth Nyomda szeptember végére elkészült a maga vállalt munkájával. Most már az Akadémiai Kiadó és Nyomda a gazda, ott gondozzák tovább az anyagot, ott fogják kinyomni is. Remélem, 1985 első hónapjaiban (egy kis késéssel korábbi terveinkhez képest) a könyvesboltok polcain lesz a 11. kiadás.

Akác László

MÁTYÁS FERENC:

A Néva partján

Megyek a Néva partján, miként ha valakit keresnek, a begyes Izsák-templom harangkondulása hozza az estét, a felszárado könnyzápork párája ködlik az angol kerten át, alatta névtelen civilek, elesett katonák csontjait ropogtatja az idő. A téren tulipánok vereslenek, olyanok, mint a levágtott gyerekefjek, Leningrád megse temető. Százerek reménye porlad lábada alatt, amerre jársz, s amerre ismét állnak a Nagy Péter építette pajoták, s hol a fölkelés hősei annyiszor végigjárták a Golgotát. Ezerkilencszáznyvenkettőben sem adta az idő alább, mégis legyőzték a halált.

A sétatyon a költő szobra áll, e bronzba öntött hideg jelkép cseréli versről versre lelkét nemzedékeken át. Ó volt a hó alatt alvó szabadság, a hatalom, erkölcs, s derűs ég, akit nem teríthetett le a golyó, se a sortűzekkel felgyújtott keserűség. Mennék tovább a Néva partján, de a köszöbor rámkiall: Lábujjhgyen járj, itt hősök alszanak, e kőablákról szemek néznek reád, névtelen nevek aranylanak. Lábujjhgyen járj, — sugja a Néva is, mint halk imát a balladába vonult nyolcéves karabélyos kislány tetteiről a legendát, az ellenállást, és az éhhaltát... miközben németek fényképezik az Ermitázsban Van Gogh napraforgó csendéletét, és Cézanne-t.

Munkásművelődés

Kissé másként szeretnénk megközelíteni a munkásművelődést, mint még a közel múltban is szokásos volt. Annyiszor esett róla szó az elmúlt évtizedek során, anynyi lelkesedéssel vezércikk, riport, interjú, tanulmány foglalkozott vele, és ehhez képest az eredmények olyannyira elenyészőek voltak, hogy a cikkíró legszívesebben németül jegyezné meg: Nicht anrühren! Hozzá ne nyúljunk... Miért? Mert az új uralkodó osztály művelődése körül sokan babáskodtunk, de ez a művelődés igencsak a régi „népművelés” lehajló, ösztönző, vagy ami még rosszabb: kiszolgáló elképzelését, s azoknak még gyatrább megvalósulását *leplezte*, amely szerint a kultúrpolitika mintegy fölülről szórja a műveltség manna-ját az arra alig-alig áhító dolgozóknak, s ha ők óhajukat érzékelik, abból kispolgári operettkultúra vagy magyar nóta, netán ilyen vagy olyan bestseller iránti igény bejelentése lesz.

Elesen és ironikusan fogalmazok? Lehet, de azért teszem, mert jól tudom: voltak és vannak kivételek. Jömagam — bizvást mondhatom — még a legnagyobb magyar emléktől sem tanultam annyit (pedig olyanok közvetlen körében forgolóhattam, mint Németh László vagy Szent-Györgyi Albert), mint „egyszerű” munkásemberektől vagy paraszttól, akik az élet és mozgalom iskoláját kijárva, önmagukat (és egymást) tetleg világos fejű, a világ dolgait eligazodni tudó, ítéletalkotásra képes művelt emberré, s akiknek adatokban tán nem oly nagy, ám lényeglátásban sokszor mélyebb kultúráját a közösségi szolidaritás, a törvényisztelelet (mármint a saját osztály-erkölcsük és emberségük diktálta törvények iránti tisztelet) tette gyakorlati műveltségévé. A névtelen (tehát közszereplésben vagy műalkotásokban nevet nem szerzett) kisemberek körét per sze kitágította az olyanoké, mint Veres Péter, de ő is a munkásmozgalommal összeforrott műveltség és erkölcs birtokosa volt. És nem szabad valamiféle áldadikális nosztalgiaival csak a *hajdani* munkásművelődésre visszatalnunk, hiszen a munkás-ság önképzése a felszabadulás után is folytatódott, s noha az ötvenes évek elején sok tekintetben formálissá vált, sőt el is torzult, túl sokat vártunk tőle, és túlságosan sokat vártunk azoktól, akikre ez a „lehajló” népművelés vagy esti iskolázta-

tás hatni óhajtott: nagyszerű emberek emelkedtek ki ekkor is azok közül, akik még az új körülmények között is csak érett fővel végezhettek magasabb iskolákat.

Az *egyeseknek* mégiscsak személyes adottságaihoz, tehetségéhez, szorgalmához, körülményeihez kapcsolódó fel- és kiemelkedésénél mégis fontosabb az összesség: a *egészenek* munkásosztály *egészenek* műveltségbeli emelkedése. Ez egyrészt a mind magasabb kulturális szint megkövetelő szakmai tevékenység szükségképpeni velejárója, másrészt a *paraszti* hagyományoknak munkásművelődéssel való felváltása is. A felszabadulás óta sokszorosára nőtt munkásosztály nagy része ugyanis a parasztságból, illetve parasztszülők leszármazottjaiból került ki. Ez a gyors iparosítás következménye; az iparosodással pedig együtt jár a mezőgazdaság szakszerűbb művelődése. Mindennek következménye az életszínvonal emelkedése, amely persze egyenetlen, meg-megtorpan, most éppenséggel stagnál.

Ami nem stagnál: az a felekben meggyébe. És ez sem egyértelmű folyamat. Nemcsak arról van szó, hogy az ősi paraszti munkáskultúra váltja fel. A hajdani paraszti életformával a nyomás alatt létrejött, magasrendű közösségi kultúra járt együtt, ahogy a tőkés elnyomás is kitermelte a munkásszolidaritást. Csakhogy a régi szép, de korlátozott paraszti kultúrát (amit nyilván nem pótolhat a részben szintén paraszti eredetű értelmiség népies nosztalgája) *nem* a múltban kialakult, szintén közösségi munkásgondolkodás és műveltség váltotta fel, hanem csakugyan valamilyen vegyes művelődés. Mindezt át-meg-átiszví az az általános kozmopolitizmus, amit a nyugatról vásárolt filmek, tévéadások, krimik erőszakultusza vagy léha szórakoztatása is újratermel. Ami ezzel *szembeszö-*gezhető: az igaz, friss munkásérdeklődés a gyárak, a szakszervezeti-üzemi könyvtárak, művelődési házak kis olvasóköreiből, író-olvasó találkozókból, beszélgetésekből, eszmecserekből, viták során, egyszerűen a személyes *kapcsolatteremtés* módszereivel. A hajdani munkásmozgalmi kultúra emlékeinek, hagyományainak példája, felelevenítése éppúgy ott lehet ebben, mint az új társadalmi, politikai, természetudományos, művészeti-irodalmi érdeklődés, az igaznak és szépnek ma is élő óhajtása. **Kristó Nagy István**

DUSA LAJOS:

Lakótelepi anzix

Kinó az új lakónegyed betonja és megtörik a fény az ablakon, mint asszonyok szemén a kéjszivárvány, s a létezés magába kancsalít.

Kis színes gönceit levette már az ősz is, kamatszámítás-úszta lett a tér. S a ködbutik sejtelmes pongyolákkal díszít fel nekünk a szemhatárt.

tudták, hogy nincs tovább. Ellőtték a legutolsó töltényeket. És eljutottak a gázlóg.

Nem emlékszem, mondta-e az öreg, hogy mi volt a gázló jelentősége. Ha mondta, akkor is elfelejtettem. Azok a magyarok biztosan úgy hitték, hogy valamiért fontos a gázló megvédeni. Ahol gyalog is át lehet kelni az Angarán. Talán azt gondolták, ha átengedik a fehéreket a gázlón, kinyitják az ellenforradalomnak a forradalmi ország védtelen ablakát. Betódulnak rajta a hosszú vad lovasai...

Lehet, hogy ezt gondolták, s lehet, hogy ez igaz is volt. De lehet, hogy ezt csak képzelték. Vagy nem is képzelték.

Mindenesetre azt gondolták, hogy ezt a gázlót meg kell védeniük.

De nem volt mivel. Csak a töltény nélküli puskák szuronyai voltak.

Reszketeg, fázó szuronyok. Alhuszár kardok. Meztelenelek.

Nem tudom, volt-e egy utolsó gyűlés, amelyen határoztak. Nem tudom, hogy vitakoztak-e. Nem tudom, emlékeztek-e egyáltalán arra, hogy miért álltak a forradalom mellé? Gondolták-e, hogy valakik valaha talán hazajutnak, s felosztják a földeket, és elfoglalják a gyárakat? Állíthatnám is éppen. De mondom, nem tudom.

Csak a tény tudom. Beálltak a gázlóba. Szuronnal karddal.

Mit vártak? Mit gondolhattak?

Csak egyet: a hetek óta ingerelt, felbőszült ellenség most már teljes bizonyossággal utoléri őket.

Egyetlen lövést sem adhatnak le rájuk. Nincs mivel. Csak a szurony, csak a kard. Csak a kínos, szagátott véres húsú halál teljes bizonyossága.

En beledugtam a lábam a nyári Bajkál hatfokos vízébe; abból folyik a félelmetes Angara. Itt — még északabbra — nemigen lehetett hat fok sem. Beálltak ebbe a vízbe. Nem erős huszárszizmákban. Ki tudja, kinek mi volt a lábán? És a testén? A kezében egy szál meztelen vas.

Es azzal az egy szál meztelen vassal szúrtak és vág-tak életük utolsó pillanatáig. Nem tudták annyit szúrni és vágni, hogy ne jöttek volna rájuk mindig többen. Azok is szúrtak és vág-tak.

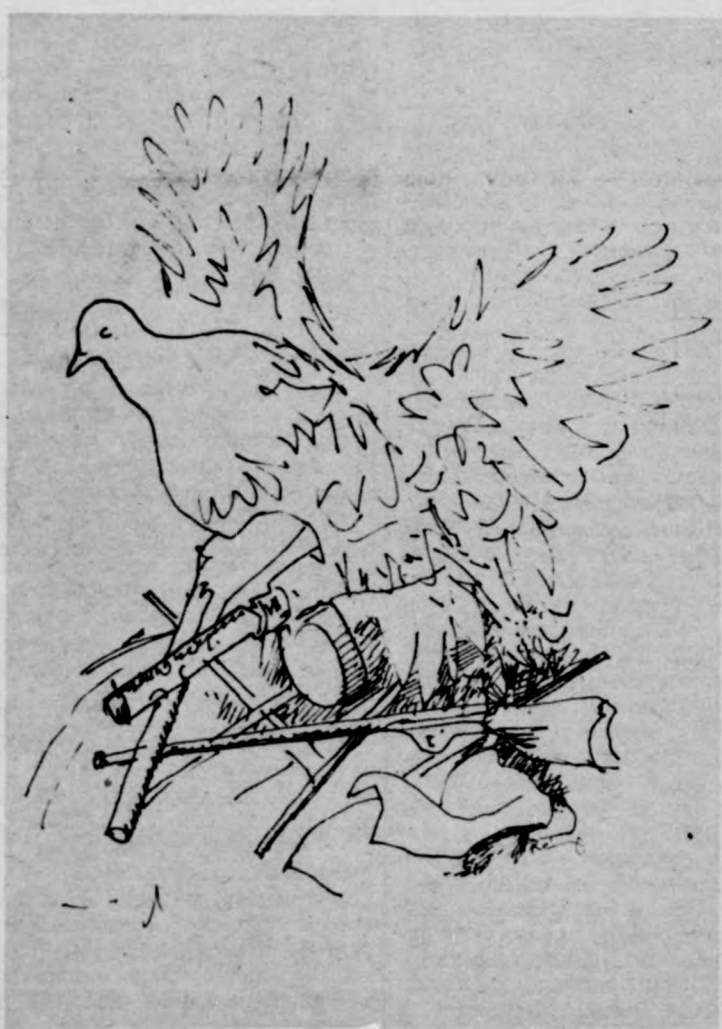
A végen sincs semmi cifrázónivaló. Nem ismerjük a megindító részleteket. A tény is ismerjük. Valamennyien elesetek.

Az én öreg irkutszki komszomolistám könnyes szemmel mesél: bámulum, hogyan mesél valaki aki nem a mi nézőnkől való, ilyen áhítattal és csodálattal a magyarokról?

— Ezt itt mindenki tudja?

— Azt a gázlót azóta *magyar gázlónak* nevezik. Emlékmű őriz azoknak a magyaroknak az emlékét, akik megmentették Irkutszkt.

Vajon hány ilyen emlékmű van a nagyvilágban?

Rényi Katalin rajza

Takács Zoltán rajza

Fiatalok egy hiten

HÁZASPÁROK MUNKÁSÓR-EGYENRUHÁBAN

Az igent elrebegő fiatal párok elképzeltetlenül szoros kötődésre vágnak. Együtt akarnak töltekezni az élet adományaival, s együtt akarják felhajtani a kecsérő poharat. Sok házaspár akad, akik ugyanannál a munkaadónál keresik a kenyeret, a boldogulást, Kettesben megtett, a világot átérő utazásokról álmodoznak, kétszemes idilleket melengtetnek a szívükben. Viszont kevés az olyan házaspár, akik az egymással való azonosulást azzal is kifejezik, hogy ugyanazon uniformist öltik magukra. A hajdúszoboszlói Czinege és a Bakó házaspár ezen kevesek közé tartozik. Ha férj és feleség egyként a munkásórok mundérjába bújt, ezzel hányadolták a civakodások számát, lehetőségét, nincs bosszankodás a másik szolgálat, kiképzése miatt. Egy tőről fakad öröm és neheztelés. Az együtt megismert emberek társaságában közös élményeket szereznek, új vonásait ismerik meg a másiknak az új szituációban, a frissen kiosztott feladatok végrehajtása idején. Megismerkednek egy addig távoli, s tán nem is óhajtott világgal, és kijut nekik is egy tüdőtelítési az önzetlen közösségek levegőjéből, egy kóslásnyi az egymással érzés hangulatából.

Együtt tettek fogadalmat

Czinege Ferenc, a 29 éves üzletkötő az Állami Biztosítónál dolgozik. Hallom tőle, hogy kevés a munkásórához tartozó köztudat, akár hollók között a fehér. Persze azért nem az a kivétel ő, aki erősitene ezt a korántes tet-szetős szabályt, mindenese-ter örülnék a főnökei, hogy végre akadt ember, akiben boldog hajlandóság mutatko-zott berukkolni a munkás-hadseregbe. Felesége, aki negy év múlva éri el a bal-za-zi szépasszonykora (azaz 26 éves), vele egy időben vit-te haza magával a raktárból a gyakorlatot. Az acélszürke-zubbonyt, a vastag, erős szí-ja, amely derekakra hiva-tolt odaszegezni a nadrágot, és a surranót, amelyet nem női bokák megelégtérése za-btak a cipőgyár gépvargái. Ami a méreteket illeti, újab-ban figyelembe veszik a nők igényeit: testre szabják a kimenőruhát. Ennyi kényez-tetés kijár a nőknek, keve-ven vannak, s legyen ez kecsgetető a később kikép-zendő számára is. A férfiak természetére nem öntik rá a ruhát, úgy válogatnak az adott méretű öltözetek kö-zött.

Néztük a munkásórség felszabadulásának 25. évfor-dulójára készült tévému-sorokat, s közben érlelődött bennem a döntés: jelentkez-ni fogok én is. Korábban szintén izgó-mozgó ember voltam, a KISZ-munkából jócskán kivettem a része-met. Félig élet az élet becse-lő, igazi közösség nélkül. Érdeklődtem a parancsnok-nál, s kiderült: elkelve itt egy ügykezelő előadó is. A feleségem a kislányunkat dajkálta otthon, előtte rak-tárvezető volt egy AFOR-el-osztótelepen. Átszáblt a parancsnokságra, elfoglalta az ismertettet állást.

vés feletti örömet — fejezi be monológját a feleség.

S eszmélető szavaira ne-vető férfítársaságot képze-lek magam elé, szinte én is tanúja vagyok a tréfák szü-letésének, olyan mókames-lés széle... Azaz hogy mi-tereket látok, amilyeneknek minden közösségben kötele-zően lennie kell, s akiknek minden megnyilvánulására bugyborékol a nevetés.

— Ha ismét választút előtt állnék, a társadalmi tevé-kenységi formák közül kel-lene valamelyikre voksol-nom, ismét az acélszürke ru-hások mellett döntenék — így a férj.

— Milyen élmények ma-radtak meg az előképzésből? — fordulok Czinegénéhez.

— A géppisztolyal megis-merkedni kissé kellemetlen volt. Lövéskor nem szorít-tottam erősen a vállamhoz a... (keresi a szót).

— A tusát — segíti ki a férj.

— Igen, azt. Alaposan megütött a fegyver, egy hétig kék volt a helye.

— Ennek ellenére sohasem próbálja kivonni magát a lögyakorlatokból — mondja nejező Czinege Ferenc, s hangjában nem nehez felfe-deznom a büszkeséget.

— Környezetük (rokonok és ismerősök) hogyan beszél munkásóri mivoltukról?

— Vannak, akik azt gya-nítják rólunk: azért öltöttük magunkra az egyenruhát, mert így próbálunk előnyök-re szert tenni. Ha azt mon-dom, hogy hétéves a lakás-igénylőnk, azt hiszem, ki-merítően beszéltem ezekről az előnyökről — ad feleletet a férj.

A feleség kiegészíti.

— Rokonaink között sok a munkásórá. Apósom, a fér-jem két nagybátyja, ke-resztapja, s akad az én csa-ládomból is. Akkor derült ki, hány hozzátartozónk van a munkásórségben, amikor már mi el mondtuk az eskü-szövegét.

Borbély Sándornak, az or-szágos parancsnoknak a sz-zaival jutnak az eszembe: „Nem tudok szebb ünnepe-t elképzelni — a magam szá-mára legalábbis —, mint amikor az ifjú munkásórok fogadalmat tesznek.” Két évvel ezelőtt jószerivel egyenruhát cserélt, ugyanis akkor szerelt le a katonasá-gtól. A feleség most előkép-zős.

— Nem ért váratlanul semmi az előképzés során, hiszen a férjem felkészített a várható dolgokra, elmondta, mire számíthatok.

— Ritka a női munkás-ór... —

Harcos évtizedek...

A PÁRT EGYIK IDŐS KATONÁJA EMLÉKEZIK

— Ez itt bizony már a telepü-lés széle... Azaz hogy mi-óta Hajdúhadház és Téglás egy település lett, már nem is tudni minek számít a Vénkert, ahol szerény, de ta-karos tisztára sepeert csa-ládi házában él Dankó Mik-lós, vagy ahogy a nagyköz-ségben sokan ismerik, derek, erős természetű vagy a mun-kásórségben végighar-colt eddigi életéért: „Miklós bácsi”.

Hetvenhatodik éve nem-igen látszik rajta. Az elsen-vedett jó pár csendőrpofon ellenére sohasem volt beteg, ha most éppen gyengélkedik is, nincs hozzá szokva, nehe-zen várja a teljes felépülést, valami meghülésből. Olyas-féle embernek nézhetjük, aki soha nem tudott tétlenül ülni. Igaz, az élet nem ké-nyeztette el:

— A Szabolcs megyei Bal-kány községben születtem. Apám gazdasági cseléd volt, aki az első világháborúból hazatérve tizenkilencben vő-róskatoná lett. A bukás után aztán ezért a csendőrok meg is kinevették. Ez egyike az első gyerekkori élményeimnek... Ebből következett aztán a törvénytől való első összetü-zésem is. Egyszer kint áll-tunk a kapu előtt. Anyám azt mondta „gyertek be gyorsan, mert ott jön az a csendőr, aki apátokat megverte!” A csa-lád be is ment, de én meg-bújtam, és amikor a csendőr elhaladt a kiskapu előtt, egy lapattal jól fejbevertem... Én elszaladtam, édesanya-mat viszont jól összeverték a tettem miatt. Ettől kezdve az iskolában is megpecsételt gyerek lettem...

A dacos, megaláztatást, igazságtalanságot nem tűró természet, persze erős fiatal-emberre cseperedve sem volt jó ajánlólevél a Horthy-rend-szer idején. Napszámba jár, családöt alapít, így már nem-csak magáról kell gondos-kodnia, pláne nem túrheti a megkisebbitést. Egy részes aratói munka elszámolása-kor be akarják csapni. Fel-lázad, fellázítja a többieket is, aminek a vége, hogy a csendőrok kegyetlenül meg-verik, s ráadásul a környéki birtokokon nem alkalmazzák semmiféle munkára.

— 1938 karácsonyán már olyan szegénységbe jutot-tunk, hogy kenyeret sem tudtam adni a gyerekek-nek... Elindultam hát kará-nyos első napján gyalog Miskolcra, hogy ott próbá-lom megélni. A bátyám a Diósgyőri Vasgyár-ban dolgozott. Ő segített az új gyár építkezésénél elhe-lyezkedni, hogy valahogy megéljünk, de néhány hónap után a hírem ott is utolért. A vezetőm kapott egy papírt, hogy bocsásson el, mert lázi-tó, megbizhatatlan ember vagyok. Szerencsére a főnök nagyon rendes ember volt és „felelősséget vállalt” ér-tem...

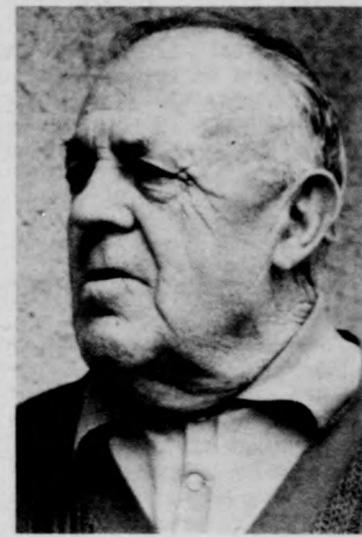
Úgy tűnhetett, hogy a munkássá válással valahogy talán egyenesbe kerülhet Dankó Miklós és családja élete. Am elkövetkezett 1939 márciusa, amikor is behívták katonának Szolnokra, az utászokhoz. A felsorakozás után egy őrnagy hivatalos papírral a kezében sorra kér-dezte mindenki nevét. Ami-kor hozzá érkezett, és ő is je-lentette, hogy hívják. Erre az őrnagy pálcájával olyan erő-vel ütötte mindkét oldalról arcuk, hogy a bal füle ketté-szakadt, máig viseli a nyo-mát. Aztán mindenféle „bű-dős kommunistának” le-hordta, aki megfertőzi a zászlóalját. Igaz, a seb fáj, de mint megbizhatatlant Miskolc-ra visszatérve ismét kenyér-gondok után végre sikerült bejutnia a gyárba, hogy munkája legyen. Igaz, csak darusként, akinek egész munkaidejét a magasban kellett töltenie, hogy ne tud-jon beszélni senkivel és minden héten jelentkeznie kellett a csendőrségen is.

Ismét őrizet, kihallgatá-sok... A vádat azonban nem tudták bizonyítani, de a rendőrségtől eltávolították. 1956 októberében kerül csak vissza a rendőrség álló-mányába. Akkor lett hajdú-hadházi lakos is. Igaz, a rend helyreállításában még volt mit tennie.

1961 óta nyugdíjban... A gyerekek is kirepültek. A település közéletében azon-ban ma is aktívan közremű-ködik...

De tehet-e másként, aki-nek egész élete e harcban telte el?

Kép és szöveg: Hornyák András

LENKEY ZOLTÁN RAJZA

„Általmennék én a Tiszán...”

1.

Tényleg a szép magyar nápdalt hallom? Itt, ahol az imént a Korjatovics téren érdeklődtem, aztán a Szuvorova utcán haladtam végig, majd pedig a Moszkovszkaja náberesznaja vonalát javasolták útirányomul? Megállók a rozsdabarna épület előtt. Most már az első emeleti nyitott ablakokon át kiszűrődő dallamfoszlányok szövegét is összerakhatja velem a felismerés öröme: „Általmennék én a Tiszán ladikon, ladikon, de ladikon... Ott lakik a, ott lakik a galambom...”

Ungváron, a Szovjetunió Kárpátontúli területének legnagyobb városában — hiába lakja magyar nemzetiség is — inkább ukrán beszédhez szokott a fülem s orszhoz a szám. Hogy ne dúdolnám tehát együtt az ismeretlen éneklőkkel az ismert dalt... Túl a Tiszán, de néhány utcányival még az Ung folyón is túl, örülök a magyar szónak.

2.

— A mi iskolánkat tetszik keresni?

Három vörösnyakkendő úttörő vesz körül, egy mosolygó szemű kislány, két kislány; a lányok hajfonata tökéletesen egyforma lenne, ha a szoké selymessége nem ütne el a barna bányonyosságától. Ők zökkentenek ki szemléldésemből.

— A ti iskolátokat? — kérdezek vissza. — Attól függ, melyik az.

— Hát ez itt, ni — mutatnak az éneklő ablakokra. — A tizes.

— A tizes? Ez a neve?

— A 10. számú Zalka Máté Középiskola.

— Középiskola? Ti legfeljebb hatodikosok lehetek...

— Ők igen — mutat cefpos társaira a kislány —, de én már hetedik vagyok. Nálunk tíz osztály van.

A kis szökének gyanús a tájékozatlanságom. Megkérdezi:

— Magyarból tetszett jönni?

— Még hozzá Debrecenből — toldom meg a bólintást.

A három apróság szótlannul elröved a messzeségbe. Mintha azt fűrkéznék, hol is az az ország, amelynek a nyelvét beszéljük.

3.

— A Szovjetunió egyetlen magyar nyelvű középiskolája a miénk — mondja néhány perccel később, már az épületen belül a vezetése alatt álló intézményről Takács József igazgató. A történelem-társadalomtudományi szakos tanár az Ungvári Állami Egyetemen végzett, 1971 óta irányítja hatszáz tanuló és negyvenöt tanár munkáját. Ha levelet kapunk Magyarországról és a borítékon csak annyi áll: Zalka Máté Iskola, Ungvár — már megtalál bennünket a postás. Ezt a nevet ugyanis mindössze öt intézmény viseli a Szovjetunióban, de itt, a Kárpátontúlon csak mi. Igyekszünk is becsületesen ápolni a nemzetközi munkásmozgalom kiemelkedő harcosának az emlékét, aki egyebek között részt vett Krasnojarszk, majd a Krim felszabadításában. Zalka tábornok lányával tartjuk a kapcsolatot, többször vendégül láttuk már az iskolában.

A Zalkában 6 éves koruktól az érettségig tízenegy évet töltenek el a gyerekek. Nemcsak magyar anyanyelvűek Ungvárról, Beregszászból, Nagyszőlősről, Husztról, Perecsényből, aztán a kisebb falvakból, Katergényből, Nagytrótról, Szütrtről, Homokról és máshonnan, hanem más ajkúak is.

— Akárcsak Ungváron, nálunk is tíz-tizenegy nemzetiség van, de miként a Szovjetunióban, az iskolában sem a nyelve szerint határozzák meg az embert — foly-

tatja az igazgató. — Az oktatás nyelve, természetesen, a magyar. Oroszt heti öt órában tanulnak a gyerekek, háromban az irodalommal, két-többen a nyelvtannal ismerkedve. Saját tankönyveink vannak, mi látjuk el oktatási anyagokkal a moszkvai magyar kolóniát is. Bizonyos szempontból lépéselőnyben vagyunk az orosz nyelvű iskolákhoz képest, ahol most kezdik el megvalósítani az iskolareformot. Ennek értelmében nem 7, hanem 6 éves kortól kezdődik az oktatás. Nos, nálunk ez már tizenkét éve így van.

Az ungvári 10. sz. Zalka Máté Középiskola — az Ungvári Állami Egyetem gyakorló iskolája — fő feladatának a továbbtanulásra való előkészítést tekinti. A diákoknak a negyedik, ötödik, hatodik, nyolcadik és kilencedik osztály befejezésekor tanév végi vizsgát kell tenniük. A tanterv is eltér a magyarországitól: mások az arányok, más a felépítés, a tagozódás. Negyedikben például már dióhéjnyi világtörténelmet, nyolcadikban szovjet állampolgári és jogi ismereteket, a tizedik osztályban pedig társadalomtudományi ismereteket is oktatnak az ungvári magyar nyelvű iskolában.

4.

Munkára nevelve — írhatnám alcímül cikkem befejező részének élére, ha összegezni akarnám mindazt, amit az iskola klubhelyiségében Ladányi Ibolyától hallottam. Újdonsült kalauzomat tizedikesnek, azaz másodikos gimnazistának néztem előbb, csodálkoztam is aztán, amikor az igazgató úgy mutatta be legközelebbi segítője, két éve érettségizett, s jelenleg a Zalka függetlenített (!) úttörőcsapat-vezetője, itteni elnevezéssel: úttörőtitkára. Ibolya azonban nemcsak az iskola úttörőéletét szervezi, hanem mindazt, ami a tanuláson kívül a gyerekek mindennapi életéhez hozzátartozik.

Elmondja például, hogy a tanulók nyaranta egyhónapos nyári munkán vesznek részt. Tavaly a 13-14 éves diákok négyezernyolcszáz zöldség- és gyümölcsládát szegtek össze, darabját tizenkét kopejkaért. A költségeket (szállítás, étkeztetés) az iskola fedezi, a kereset viszont a gyerekeknek illeti meg. Egy évre 284 ezer rubel az iskola költségvetése, ebből 18 ezret a nyolc napközis csoportra, illetve a kisebb jövedelemmel bíró szülők gyermekeinek szociális segélyezésére fordítanak. A jövedelmi különbségek el-tüntetése érdekében iskolai egyenruhát vezettek be. A finom kasmírból készült praktikus köpeny és a sötét szoknya, illetve nadrág mindennapos úttörőöltözék. Kiszorítja az iskolafalak közül a drágább külföldi holmit és a szegényesebb, kopottabb ruházatot egyaránt.

A zalkásokat az ungvári ruhagyár patronálja. Az iskolának ez évi több ezer rubel támogatást jelent, s cserében a kilencedikes lányok, akik gyakorlati tárgyként szabás-varrást tanulnak, nyaranta a gyárban dolgoznak egy hónapig. A fiúk gyakorlati érzékét sem hagyják parlagon heverni: az autómotor szerelésből akár szakmát is szerezhetnek az érettségivel egyidejűleg.

Ladányi Ibolyából sokáig s bőven ömlik a szó. Elűrsó-golja, hogy az iskola úttörői milyen előkelő helyezéseket értek el a tanulmányi és sportversenyeken, hogy a Zalka kórusa harmadik a városban és szerepelt a hetente kilencóránnyi magyar adást sugárzó Ungvári Televízió műsorában is...

Kalauzum örül, hogy a Tiszántúlról érkezettek, ha röviden is, hírt adhat egy hatszáz lelkes magyar közösség mindennapi életéről. Örömeiben a hírvívő is osztózik vele.

Juhani Nagy János

Békeharc — új feltételekkel Százmilliók mozgalmá

A Greenham Common-i asszonyok

Rendőrök támadnak a nyugatnémet fiatalokra, akik a ramsteini amerikai támaszpontnál a rakétatelepítés ellen tiltakoznak

„És én ágyútölték vagyok”

Békemenet a japán fővárosban — az amerikai Tomahawk rakéta mását viszik a tiltakozók (Fotó: MTI Külföldi Képszolgálat — KS)

Lánc, lánc, — békelánc, ugye, az én jövőmért?

Az utóbbi hónapokban ismét megszorították a fegyverkezés ellen küzdő erők fellépéséről szóló nyugati sajtójelentéseket. Csak éppen a hangnem változott meg: míg az elmúlt két-három évben legtöbbször a „közös nyugati biztonságpolitikát gyengítő” veszély, a rakéta-telepítés ellenfeleinek „külföldi” (értsd: a szocialista országokból történő) irányítása volt a fő téma, addig most az akciók állítólagos kifulladására, a békeharc híveinek elkedvetlenedésére” áll a hírek, cikkek zömének középpontjában.

Az érvelés, a magyarázat szinte mindig azonos: az amerikai közép-határvédelmi rakéták telepítésének kezesztülvitele kudarcot jelent a békebiztonság szervezői számára. És különben is, a tartósan lehűlt nemzetközi légkör, mindenekelőtt a két nagyhatalom közti bizalmatlanság, a közvetlen tárgyalási csatornák megfagykozása amúgy is megakadályozza a jószándékú, alulról jövő, a tömegek közhangulatát szemléletesen kifejező kezdeményezések sikerét — így a fejtegetések jórésze.

Am nem kell különösebb logika annak felismeréséhez, mennyire egyoldalú képet rajzolnak ezek az elemzések. Hiszen az egyik oldalról tény ugyan, hogy — nagyjából az évtizedfordulótól kezdve — az imperialista politika, mindenekelőtt az Egyesült Államok magatartása miatt valóban veszélybe kerültek az enyhülés vívmányai, fokozódott a fegyverkezés tempója, s nem egy esetben kilátástalanabbá vált a helyi válságok megoldásának lehetősége. Mindez persze megnehezítette a közleledést, a párbeszédet pártoló csoportok tevékenységét. Ugy is fogalmazhatnánk, hogy a békeszerető erők világszerte — így a szocialista országokban és hazánkban is — új kihívással találják szembe magukat. Ugyanakkor igaz — s ez az érem másik, sokak által előszeretettel figyelmen kívül hagyott oldala —, hogy a feszültség, a fegyverkezési hajszra ellen küzdő mozgalmak tevékenysége éppen e kihívás nyomán, épp e növekvő veszélyt felismerve élénkült meg, kapott új erőre, bővült bázisában, színesedett eszközeiben, módszereiben.

E folyamat még konzervatív nyugati politikuskok által sem igen tagadható eredménye a nemzetközi békebiztonság eddig soha nem tapasztalt módon megnövekedett ereje. Számszerű összehasonlítás a dolog természeténél fogva meglehetősen nehéz, de a békemenetek, tömegűntetések résztvevői alapján becsülve nyugodt szívvel elmondható, hogy az Egyesült Államokban és Európában létrejött hatalmas háborúellenes hullám egyedülálló a békebiztonság történetében. A szakértők szerint sokszínűségét, az akciókba bevontak számát tekintve felülmúlja például a neutronbomba elleni mozgalmat, de még a vietnami háború elleni tiltakozás periódusát is. Semmiképp nem túlzás hát, ha megkockáztatjuk: napjainkban a békeharc százmillióra terjed ki, s már korántsem korlátozódik csupán földrészünkre.

Érdeemes áttekinteni azt is, hogy a méreteken kívül mi-ben különbözik a nemzetközi békebiztonság mostani szakasza a megelőzőektől. A vonulást legfeljebb utalunk már rá) a résztvevők körének kibővülése. A háború vagy béke kérdése ma már nemcsak a politikuskok ügye, az egyszerű emberek egyre nagyobb rétege igényli a beleavatást saját és utódai sorsának alakításába. Érdekes jelenség a mozgalom fiatalodása is, a tizen- és huszonevesek fokozódó aktivitása. Ugyanilyen sajtósággá a más társadalmi rétegekkel, mászervezetekkel, környezetvédőkkel és szakszervezetekkel való együttműködés.

Új szervezeti formát szült az egyes foglalkozási ágak képviselőinek körében kibontakozó békebiztonsági aktivitás. Néhány év alatt tekintélyes nemzetközi mozgalommá fejlődött például az orvosok antinukleáris fellépése, s nyomukban más tudósok, pedagógusok, fizikusok, stb. között is kialakult hasonló kezdeményezés. (Említsük meg itt, hogy az „Orvosok a nukleáris háború megelőzéséért” csoport közzétette az „Orvosok a nukleáris háború megelőzéséért” csoport közlemését, ötdik kongresszusát jövőre épp a magyar fővárosban rendezik meg.) Ne feledkezzünk végül meg az egyházak részvételéről sem a békebiztonságban. A béke különböző világnézeti emberek egyetemes ügye, így érthető, hogy védelme az emberiség sorsát szívében viselő, vallásos érzületű hívőket is mozgósítani képes.

Ellenérveket természetesen a túldolalról is sorolnak, hisz a békebiztonság kibővülése és a spontán vonások előtérbe kerülése nem kevés ellenérveket is felszínre hozott. Sokszor fékező hatású az ideológiai tisztánlátás hiánya, vagy a belső szétválás. Nemegyszer éri igaztalan, a mozgalom hatékonyságát csökkentő kritika a szocialista országok békeszervezeteit. (A megszorított vád az, hogy „nem függetlenek”, így állásfoglalásuk sem tekinthető autentikusnak. Csakhogy ez a „függség” nem jelent gúnybakötöttséget; a fő különbség nem annyira a jogállásban mutatkozik a nyugati testvércsoportokkal szemben, hanem inkább abban, hogy a szocialista államok hivatalos békepolitikája előnyösebb körülményeket biztosít a békebiztonság teendőinek megvalósításához.)

A példák további sorolása helyett próbáljunk összegezni: hol az igazság? Hullámhegyről, vagy hullám völgyről beszélhetünk? A reális mérlegeléshez talán azt kell elsősorban felismerni, hogy a békebiztonság nem szűkíthető le csupán a most úton levő Pershingek és stratégiai rakéták elleni tiltakozásra. Anál sokkal átfogóbb, kiterjed a fegyverkezés minden válfajára, Európában éppúgy, mint földünk más részein. Másrészt a konkrét fegyverkezési témákon kívül beletartozik a gyarmati elnyomás, a fajüldözés elleni harc, az Ázsia, Afrika és Latin-Amerika népeivel vállalt szolidaritás. Fel kell ismerni egyes, megváltozott feladatokat, meg kell tanulni az új feltételekhez alkalmazkodva tevékenykedni, megkeresni a tömegmozgások új lehetőségeit, törekedni a különböző irányzatok összefogására. Számos jel mutat arra, hogy ez a folyamat megkezdődött, s egyre inkább teret nyer a nemzetközi békebiztonságban.

Félvezető tehát eltemetni a békebiztonságot: ezt támasztják alá a mindennapok aprónak tűnő, de összességében kifejező eseményei is. Tallózzunk találmokra csupán a közelmúlt hírei között. Békeharc volt Belgiumban. Nemzetközi értekezletet rendeztek Új-Delhi-ben az Indiai-óceán atomfegyvermentes övezetéről nyilatgatásáról. Leszerelési hetet hirdetett az ENSZ New Yorkban. A Greenham Common-i asszonyok már a következő békebiztonsági tevékenységeket tervezik Nagy-Britanniában. Aláírásgyűjtő akciók szerveztek Nyugat-Berlinben. Szolidaritási felkász a megelőzőektől. A vonulást legfeljebb utalunk már rá) a résztvevők körének kibővülése. A háború vagy béke kérdése ma már nemcsak a politikuskok ügye, az egyszerű emberek egyre nagyobb rétege igényli a beleavatást saját és utódai sorsának alakításába. Érdekes jelenség a mozgalom fiatalodása is, a tizen- és huszonevesek fokozódó aktivitása. Ugyanilyen sajtósággá a más társadalmi rétegekkel, mászervezetekkel, környezetvédőkkel és szakszervezetekkel való együttműködés.

Szegő Gábor

Gyerm

A KIS PEDAGOG

— Ma én voltam a néni az óvodában.
— És mit csinált?
— A csendes járkáltam, és néztem a gyerekeket.
— Csöndesen, gyerekek egymástól távol.

VÉGZETTSÉG

— Nekem megvan a végzettségem.
— Igen? És mi a végzettsége?
— Óvodai.

KERDESEK

— Nagymama megint?
— Kösziönöm, kérem.
— Percnyi szünet.
— Akkor kérlek, hátha én is...

KUTYAÉLET

Csapik, a házigazda gombolyodva a szobában.
— Natasa levonja kezét.
— Biztosan látom, hogy kutya híd gombolyodott...

SZÓRAKOZOTT

Az utcán egy autóbusz utas.
— Natasa fölkiált.
— Micsoda autóbusz, elvezetést!

Milyen a paprika

A paprika melegebb viszi a halálszemetet meghódító ték fel a paprika.
A paprikával testi és lelki betegeket gyógyítanak.

1. Bizonyított, hogy a paprika segíti a szívet.
2. A rákban elhízott paprikát.
3. A katonák is így érthető, hogy a paprika segíti a szívet.
4. A karambolozó paprika evett paprika.
5. A fiatalok is így érthető, hogy a paprika segíti a szívet.

Arra nézve is, hogy a paprika segíti a szívet, az 1839-ben született száma 100 százalék derült ki. Az 1891-ben született, fogaik ki a paprika segíti a szívet. A paprika segíti a szívet, a paprika segíti a szívet.

(A fizikusok is így érthető, hogy a paprika segíti a szívet.)

Bökök Gábor:

A megbán

Megy a Felhő főnök Fűtőüzre, szép a nap. Bizony, nagy lóg a Fűtő, Lassan ér hátrézi.

Egy tő főnök megállt.
— Van még idő este.
Tükörképét nézi a főnök.
Fel is kiált jó hangon.

„Nem is vitás, ki a főnök.
Enyém ez a pompás főnök.
Aki látott egyszer a főnök.
Nem lehet, hogy megállt.”

LAKÁS

Sürgősen eladó Bethlen u. 37. III. 21. alatti 3 szobás OTP-öröklakás. Érdeklődni telefonon, 23-163.

1 + 2 fül szobás szövetkezet lakás eladó. Domokos Lajos u. 24. IV. 17.

Hajdúszoboszlón háromszobás OTP-öröklakás eladó. Érdeklődni lehet mindennap 17 óra után, 60-659-es telefonon.

INGATLAN

Építési telek a Kis Aron utcában eladó. Érdeklődni este, Szabó István albarnagy tér 6. VII. 56.

APRÓHIRDETÉSEK

Balatonaligán új kétszintes nyaraló eladó közület vagy magánrezerváció részére is. Érdeklődni: Budapest 656-293 számú telefonon munkaidőn kívül.

194 négyzetméteres telek Debrecen, Kálmánchelyi és Szegedi utca sarkán elvi építési engedéllyel eladó. Érdeklődni: Doboz u. 4. Pusztay.

Létai úti zártkertben 202 négyzetméteres épülettel olcsón eladó. Érdeklődni: Debrecen, Tarr u. 5. sz.

ÁLLÁS

Másfél szobás cserelakás — lakásszövetkezet — házfelügyelői keres. Ajánlatokat „Azonnal költözhető” jellegre a kiadóba.

Orosztanáró délelőtti korrepetálást vállal. Telefon: 24-363.

ALBÉRLET

Különlélő épületben szoba kis konyhával üresen, azonnal kiadó. István út 46.

Ökerti lakásban 2 fő részére szoba kiadó. Érdeklődni 17.00 után a 20-800-as telefonszámon.

JÁRMŰ

Harmínchétész km-t futott PG fraz. 1600-as Lada újszert állapotban eladó. Honi út 17.

Személyrendszámú csukott Barkas eladó. Érdeklődni Sárdi, Lenin u. 34.

Eladó 4,50-es Cepelex fix plató, vizsgázható teherautó. Tóth Lajos, 4150 Püspökudvány, Csokonai u. 11.

5-51-es IV. sebesség Simon megkímélt, eladó. Létai út 77. 16 óra után.

Trabant Combi 16 000 km-rel eladó. Akadémia u. 22.

Dieseli ARO típusú gépkocsi terep, plató, eladó. Miskolc, Szabó Gyula. Telefon: 78-173. Kurucz utca 35. sz. III. em. 3.

BMW 1600-2 eladó. Érdeklődni: Debrecen, Tarr u. 5. sz.

BÚTOR

Mindenféle szép bútor vétele és eladása. Arany János u. 13. Telefon: 20-019.

Modern bútorok eladása. Hatvan u. 27. Sebastyán. Ajánlatok vételre: 23-673-as telefonon.

EGYÉB

Garázs kiadó a „Mikszáth K. utca” jellegre a kiadóba.

Commodore UC-20-as személyi számítógép joystickkal vámkeltelen eladó. Telefon: 22-871.

Nyersbőr felvásárlásunkat megkezdjük. A fehér szőr nyúlóbőr, borjú- és marhabőrök magas áron felvásároljuk. Telephelyünk Debrecen, Kishegy út 1-3. (bútorraktár udvara). Felvásárlást minden héten csütörtökön 7-16-ig végezzük. Debrecen AFESZ.

Műhelyt bérelnek karosszérfelújítás céljára. „Forgalmas helyen” jellegre a kiadóba.

Pénztárcám elveszett. Kérem a birtokos megfizetését, a pénzt tartsa meg, a többit dobja be a postafiókomba. Zöldfa u. 6.

Új 46-os nutriabunda méltányos áron eladó. Hámán K. u. 45/A, Kozmetika.

HALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudjuk, hogy KISS IMRE, a Hajdú-Bihar megyei Tanács nyugalmazott elnökhelyettese hosszas betegség után, 59 éves korában váratlanul elhunyt. Szeretettel halottunk temetésére 1984. november 9-én, pénteken 14 órakor lesz a Köztemető 1. sz. ravatalosa előtt a Köztemető 1. sz. ravatalosa előtt gyászgyűlés. Lakás: Debrecen, Vörös Hadsereg útja 34. Minden külön értesítés helyett. A gyászoló család.

Tudatom mindazokkal, akik ismerik, hogy ERDŐS ANNA (PANNIKA) 72 éves korában hosszan tartó, súlyos betegség után elhunyt. Halottunk temetésére 1984. november 8-án, csütörtökön 11 órakor lesz a Mőnőstörpályi úti temetőben. Lakás: Debrecen, Thomas Mann u. 45. fejt. 27. Előző lakás: Bathányi u. 1. sz. A nyugdíjasház gondnoka.

Fájó szívvel tudjuk, hogy KOVACS ÁRPÁD 55 éves korában, november 1-én, váratlanul elhunyt. Szeretettel halottunk temetésére 1984. november 8-án, csütörtökön 12 órakor lesz a Köztemető 1. sz. ravatalosa előtt a Köztemető 1. sz. ravatalosa előtt gyászgyűlést tartunk. Lakás: Debrecen, Szabadság útja 87. sz. A részvételre érdeklődőket kérjük. A gyászoló család.

Mély fájdalommal tudjuk, hogy SZABOLCS LASZLÓNE Sándor Ernővel 77 éves korában rövid betegség után elhunyt. Szeretettel halottunk temetésére 1984. november 8-án, csütörtökön 14.30 órakor lesz a Köztemető 2. sz. ravatalosa előtt a Köztemető 2. sz. ravatalosa előtt gyászgyűlést tartunk. Lakás: Józsa, Kiskert u. 3. sz. A gyászoló család.

Fájó szívvel tudjuk, hogy IVAN MIHÁLY 81 éves korában, 1984. november 3-án elhunyt. Szeretettel halottunk temetésére 1984. november 8-án 2 órakor lesz a Józsa temető ravatalosa előtt a Köztemető 2. sz. ravatalosa előtt gyászgyűlést tartunk. Lakás: Józsa, Kiskert u. 3. sz. A gyászoló család.

Köszönetnyilvánítás

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik felejtethetetlen halottunk, TOTH SÁNDORNE temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot hoztak és mélyszégy búsításként részvételüket osztották. A gyászoló család.

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik felejtethetetlen halottunk, TOKAI DEZSŐNE temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot hoztak és mélyszégy búsításként részvételüket osztották. A gyászoló család.

A DEBRECENI KÖZÜTI ÉPÍTŐ VÁLLALAT
érvényes forgalmi engedéllyel —
megvételre ajánl
2 db ZIL-130—G tehergépkocsit,
1 db ZIL-130 típ. alapgéppel 4030 típ. gólyás darut,
1 db TL-20 típ. 20 tonna teherbírású tréler,
1 db IKARUS 211-es autóbuzst.
ÉRDEKLŐDNI LEHET:
Debrecen, István út 159. szám alatt
a gépjármű-részlegvezetőnél,
ahol a járműveket meg lehet tekinteni.

EXPRESSZ

Eladó családi ház realis áron, üzletnek, műhelynek kialakítható, lebetonozott területtel, azonnal beköltözhető Sámsoni út 4.

Kertház építésre látszó kertek közelművel, téli telekre. Debrecen, Egyetértés u. 46/A.

Eladó Erős Lajos u. 8. számú 3 szobás, fűdősobás, étaszűtéses ház 390 négyzetméteres telekkel, garázzsal. Másfél szobás lakást beszámítok. Érdeklődni ma és hét végén.

Beköltözhető ház pincével Pacon, buszközelben eladó. Érdeklődni: Jászai M. tér 7. V. em. 2.

Sátortelek ház telekkel, 480 000-ért OTP-re is, megveszhető eladó. Felsőözsa, Hadvezér utca 35.

Egyetem mellett 54 négyzetméteres OTP-öröklakás kp. + OTP-átvállalással eladó. Érdeklődni 7-én egész nap. A többi napon este 6 óra után. Debrecen, Mártonfalvi u. 9. IV. 10.

Felsőözsa 290 négyzetméteres OTP-öröklakás eladó. Építési engedéllyel eladó. Érdeklődni: Debrecen, Szabó István all. tér 2. sz. 1.

Eladom 2 szobás, összkomfortos házrezerváció a centrumban. Irányár: 450 000 Ft. „Osztrázsa” jellegre a kiadóba.

Debrecen legforgalmasabb pontján zöldszégyűmölcső üzlet családi okok miatt eladó. „Busz-megálló” jellegre a kiadóba.

Debrecen, Tanács u. 17. VIII. em. 50. alatti eladó 270 négyzetméteres telek a Létai út végén 90 000-ért, 100 m földcső föléval, MZ 125-ös 3 éves és egyháziüdvöz.

Elvesztett doberman fajtájú nagy fekete kan kutya. Füle, farka vágyva van. Megtalálót, nyomra vezető jutalmazom. Mák u. 13. Telefon: 25-285.

UAZ zárt kis tehergépkocsit cserélök Combi személygépkocsira, megveszhető szerint. Érdeklődni a 13-913 telefonon.

Eladó 2 szobás, összkomfortos szövetkezeti lakás kp. + 180 ezer OTP. Hajdú I. u. 16. VII. 58.

74 négyzetméteres, 2 szobás összkomfortos, belvárosi tanács lakóházat cserélem másfél szobásra. „Erdeklődni” jellegre a kiadóba vagy 15-003-as telefonon.

Raktár, esetleg műhelynek is alkalmas, 110 négyzetméteres helyiség azonnal kiadó. „Magán-tulajdon” jellegre a kiadóba.

Főberítő nélküli telefonlakás kiadó a Centrum Aruházban. Telefon: 25-056, este 6-8.

Főberítő nélküli albérlet 2 személy részére kiadó. Telefon: 22-609.

Főberítő nélküli szoba, konyha, szőnyeg lakás kettővel vagy két négyzetméteres. Konzervgyár mellett. Szűz u. 5. sz.

Kiadó különálló üres szoba, fűdősobába. Csér u. 4.

Eladó vizsgázott MTZ 50-es 5 tonnás pótkocsit. Lajta eke és fűkasza. Hajdúszámon, Hadházi u. 7. sz.

Eladó egy K 25-ös traktor. Hajdúszórmény, Salgótarjáni u. 69.

1600 W-os automata hűtőszekrény, mechanikus működtetésű 600 x 600-as gumisütőgéppel eladó. Érdeklődni hétköznap, Papp, Debrecen, Arany J. u. 12. sz.

Eladó Skoda mikrobusz bontásra. Debrecen, Baross u. 32. Szombatodéltűn.

Nyitott ZSUK 2 évi érvényes friss műszaki-val eladó. Debrecen, Apafi u. 47.

KJ-2002 BMW eladó vagy cserélhető. Telefon: 24-682.

PR-es 1500-as Lada eladó. 126-os Polskit beszámítok. Telefon: 23-469.

Hatvan u. 41. IV. em. 3. ajtó 2 szoba + étkező társaslakás eladó. Érdeklődni ugyanott földszinti 1. alatti munkanapokon 5 óra után és hét végén.

Építkezési telek a Nyúlason, Vezér utca 11. szám alatt eladó. Érdeklődni egész nap.

1500-as Zsigul eladó. Sámsoni út 4. Czifrikák.

Dacia friss műszaki-val, felújított, kitűnő állapotban, 70 ezerért eladó. „Erdeklődni” jellegre a kiadóba vagy 13-913.

Század eleji antik, gazdagon díszített ebédlőszekrény eladó. 2,85 m magas. Gvadányi u. 27.

Nagy méretű pince raktározás céljára kiadó. Marx Károly u. 58. Köszorósk.

Eladó új 46-os, moogyoró fél nutriabunda. Debrecen, Poroszlaj út 53. ajtó fejt. 4.

A Debreceni Uvegipari Szövetkezet jó kereseti lehetőséggel felvezet egy fő munkatársat, továbbá Almos utcai telephelyre betanított munkásokat és raktári segédmunkásokat. Jelentkezés: Debrecen, Almos u. 5-7., termelési osztály.

Az Alföldi Nyomda felvétele keres segédmunkást, valamint öportást. Jelentkezés: Bőszörményi út 6.

A Debreceni Uvegipari Szövetkezet jó kereseti lehetőséggel felvezet egy fő munkatársat, továbbá Almos utcai telephelyre betanított munkásokat és raktári segédmunkásokat. Jelentkezés: Debrecen, Almos u. 5-7., termelési osztály.

Nagy virágú kizantém anyatövek kaphatók 15 Ft/10, fehér, lila és sárga színben. 500-500 10 db. Debrecen, Apafi u. 47.

Olajkályha 10 literes, 7 db hullámpala 170 x 110, 1 db üveges, 1 db teletájtólaj eladó. Kazinczy u. 10.

1 db alig használt klímamérő, olasz gyártmányú rotációs kapa, 1 db Norton kút, 1 db KLF Monori kazán eladó. Érdeklődni délután 14 óráig. Völgély u. 10.

Hűtőszekrény vállalat szakértett hentes. Csapókerék. Kurucz utca 86.

Commodore 64 yámkezelő, datakezelővel júnyosan eladó. Lehel u. 10. II. 15. Telefon: 25-071.

Bécsi mechanikus rövid zongora részlete is, olcsón eladó. Érdeklődni 110. utca, Domokos Lajos u. 4. III. em. 10.

Lakásomon gépéltást vagy bedolgozást vállalnék. „Kötetlen munkaidő” jellegre a kiadóba.

VAZ 24-es Volga felújított motorral eladó. Cím: Debrecen, Széchenyi u. 38. fszt. 2. (Kocsis).

Központban 52 négyzetméteres OTP-lakás eladó. Érdeklődni: Görgey u. 9. X. 86.

Már most mondjuk!
Mi segítünk az ajándékozási gondon!
ÓRA és AJÁNDÉK VÁSÁR
NOVEMBER 17-IG.
Debrecenben az Unió Áruházban,
a Vörös Hadsereg útja 16. sz. alatti
ajándékoltban,
valamint
hajdúböszörményi, hajdúnánási és polgári
boltjainkban.
30%
engedmény.
VIKER

Dolgozókat alkalmaznak

Az Alföldi Nyomda felvétele keres segédmunkást, valamint öportást. Jelentkezés: Bőszörményi út 6.

A Debreceni Uvegipari Szövetkezet jó kereseti lehetőséggel felvezet egy fő munkatársat, továbbá Almos utcai telephelyre betanított munkásokat és raktári segédmunkásokat. Jelentkezés: Debrecen, Almos u. 5-7., termelési osztály.

A H.-B.-m.-i Mőztüzemi Vállalat azonnali belépéssel felvezet lakartóit a központjába. Jelentkezés a titkárságon, Debrecen, Petőfi tér 10.

A Vizkutató és Fűrés Vállalat Debrecen, Monostorpályi út 29. felvezet változó munkahelyre gépkészítőket és betanított munkásokat, célpár munkahelyre autómotor szerelőket.

A DEÁSZ felvétele keres cipőipari középiskolai végzettségű vagy cipőipari szakképesítésű és legalább ötéves szakmai gyakorlattal rendelkező aljaköltő művezetőt és művezetőhelyettes, fizetés megveszhető szerint. Jelentkezés: személyzet osztály, Debrecen, Rákóczi u. 37.

Debreceni Házipari Szövetkezet felvétele keres két műszakra varrónőket, egy műszakra géphírnököt és öszszállító dolgozókat, és gyakorlatiakkal rendelkező bérzámfejtőt. Jelentkezés: Debrecen, Görbe u. 2/4., a személyzeti vezetőnél.

A Debreceni Házipari Szövetkezet hajdúböszörményi telephely felvétele keres seprűkötőket. Jelentkezés: Hajdúböszörmény, Pálnagy Zsigmond u. 21.

A Közmű- és Mélyépítő Vállalat jó kereseti lehetőséggel felvezet: kőműves, hegesztő, minősített hegesztő szakmunkásokat. Jelentkezés: Debrecen, Rózsahegy u. 4. sz.

Felvétele keressük ötéves gépipari gyakorlatiakkal rendelkező szakembert normás vagy normellenőri munkakörbe. TANERT I. sz. mechanikai gyárégség, Debrecen, Hámán Kató u. 76. sz.

A Debreceni Konzervgyár felvétele keres: festő szakmunkásokat, gépbeállító és egyéb lakatosokat, villanyzerelőket, elektromosjármű-szerelőket, targoncavezetőket, férfimotort, dobozüzemi gépi betanított munkára nő munkatársakat (jó kereseti lehetőség), akkutöltő segédmunkásokat. Ne jelentkezznek azok, akik egy éven belül kétszer vagy annál többször változtattak munkahelyet. Jelentkezés a gyár munkaiügyi osztályán.

Gyakorlatiakkal rendelkező szakképzett kőszelőt és gépkönyvelőt alkalmaz a Gabonaforgalmi és Malomipari Vállalat. Jelentkezni a számviteli osztályon, Debrecen, Széchenyi u. 13. sz. alatt.

Kistermelők, figyelem!

A Debreceni AFESZ teljesbarány-felvásárlást hirdet

Bodaszőlőn, minden szombaton. Átvétel helye: Bodaszőlő, Püspöktanya.

DEBRECENI BÚTORGYÁR

Modern lakószobák, kárpitos garnitúrák, ruszlikus bútorok és kiegészítő kisbútorok, írodabútorok

MINTABOLTUNKBAN Debrecen, Bartók Béla út 15. szám.

Gyárunk termékein kívül az AGRIA, BÁCSKA, IPOLY, SZATMÁR ÉS MÁB BÚTORGYÁRAK egyes termékei is megtalálhatók.

Díjtalan házhoz szállítás. Szövetváltásási lehetőség. Fizetés OTP-hitellevéllel is!

NYITVA TARTÁS: Hétfő, kedd, szerda, pénteki napokon 9-17 óráig, csütörtökön 9-18 óráig, szombaton 8-13 óráig

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Hajdú-Bihar megyei Vendéglátó Vállalat átadja az alábbi üzleteket szerződéses üzemeltetésre:

1984 DECEMBER 16-TÓL—1989 DECEMBER 15-IG
313. Búzavirág eszpresszó III. o. Debrecen, Bokányi D. u. 17.
415. Finomfalatok büfé III. o. Debrecen, Vörös H útja 69.
522. Erdél büfé III o. Debrecen, Lenin-park
417. Aranybika vállalati büfé IV. o. Debrecen, Vörös Hadsereg útja 11-15.

1985 JANUÁR 2-TÓL—1990 JANUÁR 1-IG
110 Csapó-kanyar ételbár II. o. Debrecen, Csapó u. 70.
1985 JANUÁR 11-TÓL—1990 JANUÁR 10-IG
128. Trombitás ételbár III. o. Debrecen, Közép u.
401. Erzsébet utcai büfé III. o. Debrecen, Erzsébet u. 17.
443. Jéggyári büfé III. o. Hajdúszoboszló, Dózsa Gy. u. 42.
1985. MÁJUS 1-TÓL 1989. SZEPTEMBER 30-IG (idénytjellegű üzletek)

106. Fűrés étterem III. o. Debrecen, Lenin-park
403. Palacsintásbüfé III o. Debrecen, Lenin-park
412. Szendvics büfé III. o. Debrecen, Lenin-park
419 Strand büfé III. o. Debrecen, Lenin-park
251. Lacikonya III. o. Hajdúszoboszló Strandfürdő
344. Eszpresszó III. o. Hajdúszoboszló Strandfürdő
442. Halászló büfé III. o. Hajdúszoboszló, Strandfürdő

1984. DECEMBER 16-TÓL—1989. DECEMBER 15-IG BÉRELETI ÜZEMELTETÉSRE:
530. Centrum büfé III. o. Debrecen, Vörös Hadsereg útja 34.
453. Gázértékesítő munkahelyi büfé, Hajdúszoboszló, Rákóczi u. 184.
454. Vízgyűi munkahelyi büfé, Hajdúszoboszló, József A. u. 14.
457. Gépjávitó Állomás munkahelyi büfé, Hajdúszoboszló, Szovátai u. 49.
473. Gépállomás munkahelyi büfé, Hajdúböszörmény, Kórház tér 1.

1985 MÁJUS 1-TÓL—1989. SZEPTEMBER 30-IG
439. Ivócsarnok büfé III o. Hajdúszoboszló, Strandfürdő
Versenytergályas 1984. december 11-én 8 órakor lesz az Aranybika Eger termében (Debrecen, Vörös H. útja 11-15.).

PÁLYÁZATOKAT 1984. december 3-ig lehet benyújtani. Tájékoztató adatokat és felvilágosítást a jogtanácsos ad. (Debrecen, Bajcsy-Zs. u. 1-3. I. em. 22. szoba, telefon: 12-193).

A városépítési Béke M. Termelőszövetkezet alkalmas gépipari-elektromossággal szerelt, Hálózat villanyüzemreli alapkészítéssel rendelkezők előnyben. Jelentkezni lehet a műszaki ágazat vezetőjénél.

Öfzetgépmesteri alkalmunk. Fizetés megveszhető szerint. Jelentkezni lehet „Gyakorlót” jellegre a kiadóba.

Nyomdaiiparban járás raktáros felvezetünk. Jelentkezni lehet: Alugrafikai Kiszóvetkezet, Hámán Kató u. 27. alatt.

A Debreceni Postalgazgatóság gazdasági épületgondnokság ideiglenes állományú dolgozókat keres felvételtel portás munkakörbe. Jelentkezés: Bethlen u. 1. sz.

Középszkolai végzettséggel rendelkező fiatal női és férfidolgozókat, valamint nyolc általánossal rendelkező férfidolgozókat fizikai munkakörbe alkalmazunk. 2. számú Postahivatal, Debrecen, Petőfi tér 1/C.

A Debrecen 1. sz. Megyei Postahivatal (Hatvan u. 5-9.) általános iskolai végzettséggel férfidolgozókat alkalmaz motorkezelő, táviratkészítési munkakörbe. Bérzés a kollektív szerződés szerint. Jelentkezés a hivatal munkaiügyi osztályán.

A Debrecen m. városi Tanács Közgégszolgálati és Járványügyi Szolgálatára kerűő gépészmérnök, vesz fel. Jelentkezés Debrecen, Doboz u. 2. sz. Intézetvezető főorvosnál.

A városépítési Béke M. Termelőszövetkezet alkalmas gépipari-elektromossággal szerelt, Hálózat villanyüzemreli alapkészítéssel rendelkezők előnyben. Jelentkezni lehet a műszaki ágazat vezetőjénél.

Öfzetgépmesteri alkalmunk. Fizetés megveszhető szerint. Jelentkezni lehet „Gyakorlót” jellegre a kiadóba.

Nyomdaiiparban járás raktáros felvezetünk. Jelentkezni lehet: Alugrafikai Kiszóvetkezet, Hámán Kató u. 27. alatt.

A Debreceni Postalgazgatóság gazdasági épületgondnokság ideiglenes állományú dolgozókat keres felvételtel portás munkakörbe. Jelentkezés: Bethlen u. 1. sz.

Középszkolai végzettséggel rendelkező fiatal női és férfidolgozókat, valamint nyolc általánossal rendelkező férfidolgozókat fizikai munkakörbe alkalmazunk. 2. számú Postahivatal, Debrecen, Petőfi tér 1/C.

A Debrecen 1. sz. Megyei Postahivatal (Hatvan u. 5-9.) általános iskolai végzettséggel férfidolgozókat alkalmaz motorkezelő, táviratkészítési munkakörbe. Bérzés a kollektív szerződés szerint. Jelentkezés a hivatal munkaiügyi osztályán.

A Debrecen m. városi Tanács Közgégszolgálati és Járványügyi Szolgálatára kerűő gépészmérnök, vesz fel. Jelentkezés Debrecen, Doboz u. 2. sz. Intézetvezető főorvosnál.

A BIOGAL GYÓGYSZERGYÁR

gyakorlott, vizsgával rendelkező távbeszélő-alközpontkezelőt.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A

Bemutkozik a vízmű és a gyógyfürdő

Csütörtökön folytatódik a külpolitikai kérdésekről — Kőlcsey Művelődési Központban a Debreceni Vízmű- és Gyógyfürdő Vállalat hete. Ezen a napon előadásokra és tanácsadásra kerül sor. Ezek programja: 9.00: Vízműtelepek fejlődése, távlati elképzelések — Fodor Jenő termelési osztályvezető. 10.00: Debrecen város vízhálózatának fejlesztése — Kottricz Ferenc hálózati osztályvezető. 16.00: Tájékoztató aktuálisról.

KÖZLEMÉNYEK

Ertesítjük a tisztelt utazókörzöset, hogy 1984. november 12-én územkezdettől a Salétrom utcai esztornafelújítási munkák miatt lezárásra kerül a Szoboszlói út és az Ispótyai utca közötti szakasza, előrelátólag 1984. december 15-ig. Emiatt a 29. sz. helyi autóbusz terep útvonalon fog közlekedni: MÁV-állomás — Ispótyai u. — Salétrom u. Az Erzsébet u. 20. számú és a Salétrom u. kereszteződésénél ideiglenes megállóhelyt kell kijelölni. Kérjük az utazókörzöset szíves megértését és türelmét. BONEX Építőipari Közös Vállalat. (x)

Ertesítjük a lakosságot, hogy 1984. november 12-től megkezdjük a Csapó utcai esztornafelújítási munkák lezárását. Emiatt a Vörösi Hadsereg útja és a Csapó utca kereszteződésénél egy belső forgalmi sáv (jobb kanyar) forgalmi lezárásra kerül, előrelátólag 1984. december 15-ig. Fentiekkeli kapcsolatos esetleges kellemetlenségeket a lakosság szíves elnézését kérjük. BONEX Építőipari Közös Vállalat. (x)

ELŐKÉSZÍTŐ TANFOLYAM. Az Vbl Miklós Építőipari Műszaki Főiskola (Debrecen, Landler Jenő u. 2-4. sz.) az 1985/86-os tanév felvételi vizsgáira önkéntes előkészítő tanfolyamot szervez. A jelentkezéshez közzé kell adni a tanfolyamot szervező elnökség részéről a jelentkezési lapot, amelyet az első foglalkozásra kell bemutatni. (x)

A tanfolyam 1984. december első hetében kezdődik és hat hónapig tart. A foglalkozások hetente három alkalommal lesznek 17 órától.

A jelentkezési lapok a főiskola portáján vehetők át. A kitöltött jelentkezési lapokat 1984. november 20-ig kell leadni a tanulmányi osztályra.

A jelentkezés elfogadásáról az érdeklődők írásbeli értesítést kapnak, és ezzel egyidejűleg fogják megkapni a csekkel ellátott jelentkezési lapot, amelyet az első foglalkozásra kell bemutatni. (x)

Józsa János festőművész munkáiból rendeztek kiállítást a földési általános művelődési központban. Az ünnepélyes megnyitót november 6-án 18 órakor tartották meg. Ekkor adták át Józsa János 2x4 m-es murális alkotását, amelyet az első emeleti lépcsőfeljáróban helyeztek el. A mű technikája rekeszománc, kompozíciója triptichon felépítésű. Az első rész az oktatás és a család ábrázolása, a középső rész a zenélő embert állítja a középpontba, és a triptichon jobb oldali szárnya különböző művészeti ágakat szimbolizál. Megnyitót dr. Szekeres Antal, a megyei tanács művelődési osztályának vezetője mondott. A kiállítás november 30-ig tekinthető meg, naponta 8-tól 21 óráig.

Dinó a tévében

Szardán délelőtt fél 10-kor a televízió *Játsszunk báb-színházat!* című műsorában szerepel a hajdúhámsónyi művelődési ház sámsónkerti Dinó bábcsoporthja. A gyerekek Szűcs Mihályné rendezésében *A róka és a golyó* című mesét adják elő. A báb-együttes tizenhét éve alakult. Tagjai sámsónkerti általános iskolás tanulók. Rendszere-

sen fellépnek megyei és országos bábrendezvényeken, több arany, ezüst és bronz oklevelet szereztek eddig. 1973-ban megnyerték a megyei egészségügyi bábverszítványt, 1982-ben az egri országos úttörő-bábverszítványon képviselték megyénket. Bábjaikat közösen készítik, legjobban az állatmeseket szeretik.

PANFILOV-SOROZAT A TÉVÉBEN. Szardán este 9 órakor Panfilov-sorozat kezdődik a televízió *Les csatornáján*. A tűzőn nincs átkelés kitűnő rendezőjének ezúttal második filmjét, a *Kezdet* címűt vetítik.

OLVASÓINK FIGYELMÉBE. Lapunk legközelebb november 9-én, pénteken jelenik meg.

ÁLLATORVOSI ÜGYELET. November 7-én, szerdán reggel 6 órától csütörtök reggel 6 óráig dr. Szilágyi László (Szechenyi u. 92., telefon: 23-190) tart Debrecenben ügyeletet.

ARANYLAKODALOM HAJDÚBAGASON. Az elmúlt hét végén ünneplte házasságának 50. évfordulóját Szabó Gyula és Simon Irma Hajdúbagason.

ÚJ KÖNYVTÁR AZ ÚJ-KERTBEN. Tízezer kötetnyi könyvvel, napilappal és folyóirattal várja olvasóit a városi könyvtár új fiókkönyvtára. A nyugdíjasok házában (Thomas Mann utca 45.) hétfőn kapott könyvtár hétfőn és szerdán 13-18, kedden és pénteken 9-14 óráig tart nyitva.

HÍREK

HÍRSZERKESZTŐ: DOMBROVSKY ÁDÁM — TEL.: 12-144

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS:

Napközben a Dunántúlon többfelé feloszlik a köd, változóan felhős idő lesz, eső nem valószínű. Az ország többi részén folytatódik a jobbára ködös, borult idő, néhol ködszítással. A déli szél elsősorban a Dunántúlon gyakran megérinti, néhány helyen erős szellőkés is előfordulhat. Várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 0, 5 fok között, legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán a tartósan ködös helyeken 5, máshol 10 fok körül. (MTI)

1984. NOVEMBER 7., SZERDA
A NAGY OKTÓBERI SZOCIÁLISTA FORRADALOM ÜNNEPE
A Nap két 6.37 órakor — nyugszik 16.18 órakor

ÉVFORDULÓNAPTÁR

Kétszázötvenöt évvel ezelőtt, 1769. november 7-én keletkezett Terézia rendje, amelynek alapján létrehozták a nagyszombati egyetem orvosi fakultását; innen számíthatjuk hazánkban a szervezett orvostudomány kezdetét.

A híres nagyszombati egyetem már a következő esztendőben, 1770-ben megkezdődött — öt tanszékekkel és negyven hallgatóval — a felsőfokú orvostudomány. Az intézmény 1777-ben Budára települt, majd Pestre helyezték át. Utóda a Semmelweis Orvostudományi Egyetem. Ekkor még külön működött egy öt éves orvosi és egy tíz hónapos sebészeti tanfolyam a Budapesti Tudományegyetem orvostudományi karából alakult meg végül is 1951-ben az önálló Budapesti Orvostudományi Egyetem, amely az egykori nagyszombati orvosi fakultás alapításának 200. évfordulóján, 1969-ben felvette Semmelweis Ignácnak, a nagy magyar orvosnak a nevét. Akkor egyetlen orvostudományi egyetemünk volt, melynek 1951 óta gyógyszerésztudományi kara, 1955-től pedig fogorvostudományi kara is van.

Jelenleg Budapestben, Debrecenben, Szegeden és Pécsben van orvosegyetemünk, s természetesen mindegyiknek működik általános orvostudományi kar. Az orvostudományi egyetemeken a tanulmányi idő hat év.

GYERMEKÜDÜLTETÉS.

A szövetkezeti dolgozók gyermekeinek üdültetése tíz évvel ezelőtt az OKISZ és a Hajdú-Bihar megyei KISZÓV anyagi támogatásával kezdődött. Idén jó kapcsolattal alakították ki a sátorlajúhelyi szlovák tanyával általános iskola és diákotthon vezetővel, ahol ez évben közel 300 hajdú-bihari gyerek üdülhetett.

A szovjet párt- és gyomános novembertől

Novembertől katonai dísz

Kovács B. Sándor tudósítója jelenti: Moszkva, 1984. n. (MTI) — Katonai díszvel és szovjet főtisztok szimpoziumaival köszöntötték Nagy Októberi Forradalom 67. év

Lakásg

Röviddel tíz óra lalték el helyüket moziumon mellé Szovjetunió pártvezetői, élükön Kócserynéknél, az főtisztoknál, a Legtáncs Elnökségének. A díszszemle parnak, Lusev hadseregnak, a moszkvai rancsnokának jel után Szergej Szovjetunió marsalvédelmi miniszterlyettese köszöntött rakozott egységek ünnepi beszédet mondott. Egyebek között totta, hogy a nagyszemléhez és a lenitika elveihez hivatkozik a változatlan

Lakásg

A Minisztertanács töli ülésén tárgyalgatott meg a KGSZ ülésszakáról. A lakásgépítő tevékenység támogatásáról a határozott az elvrehajtásához intézkedések kidolgozását. A kormány által Magyar Szocialista párt Központi Bizottságának 1974-75-ös lakásépítési tervéről a lakásgépítő tevékenység támogatásáról a határozott az elvrehajtásához intézkedések kidolgozását. A kormány által Magyar Szocialista párt Központi Bizottságának 1974-75-ös lakásépítési tervéről a lakásgépítő tevékenység támogatásáról a határozott az elvrehajtásához intézkedések kidolgozását. A kormány által Magyar Szocialista párt Központi Bizottságának 1974-75-ös lakásépítési tervéről a lakásgépítő tevékenység támogatásáról a határozott az elvrehajtásához intézkedések kidolgozását.

EREDMÉNYEK A SZEMÉLY

Az elmúlt évtized különösen határozottan eredményes volt a szocializmusban születettek számának növekedésében. Az elmúlt évtized különösen határozottan eredményes volt a szocializmusban születettek számának növekedésében.

MOZI • SZÍNHÁZ • TV • RÁDIÓ

MOZI

Harcéri regény (szovjet). Apolló ma n. 10, n. 12, hn. 2, 4, 6, 8.

Nehéz fiúk (szovjet). Vig ma n. 12, hn. 2, Híradó ma f. 4, 6, 10, hn. 8, Delta ma f. 4, f. 6.

Az utolsó tangó Párizsban (francia, 18). Kedvezményes nem érvényes! Vig ma hn. 4, 6, n. 9.

Jim Craig (ausztrál). Vig csüt. n. 10, hn. 2, Apolló csüt. 4, 6, 8.

Látam az új világ születését I-II. (szovjet). Vig csüt. hn. 4, Apolló csüt. n. 2.

Tanúk nélkül (szovjet). Művész csüt. 5, f. 8.

Twist Oliver (angol). Vig csüt. n. 10, n. 9, Apolló csüt. n. 10, n. 12.

Balfácán (francia). Klinika csüt. 5.

Bogán (magyar). Meteor csüt. f. 3.

Gyilkosságok ok nélkül (szovjet). Vig ma n. 10.

Hét merész kaszkadőr (amerikai). Híradó csüt. f. 10, hn. 8.

István, a király (magyar). Híradó csüt. f. 12, hn. 6.

János vitéz (magyar). Meteor mese ma 3.

A karatéz Cobra visszatér (japán, 16). Meteor csüt. n. 6, n. 8.

A köztársaság fia I-II. (magyar). Delta csüt. f. 6.

Kínkesztés kiskörmön (magyar). Híradó csüt. f. 2, f. 7.

Különös házasság (magyar). Meteor mese csüt. n. 6.

Modern Robinson és családja (amerikai). Meteor mese ma n. 6.

Napjaink gyermekeinek (magyar). Híradó ma f. 12, hn. 2, hn. 4, hn. 6.

Old meg a Sogunt (japán, 16). Vig kamara ma f. 3, f. 5, f. 7, csüt. f. 5, f. 7.

A piszkos tizenkettő I-II. (amerikai). Meteor ma 3, f. 7.

Te, rongyos élet (magyar). Horváth A. csüt. 6.

Zárkörű ea.: Vig csüt. n. 12, Meteor mese csüt. 3.

SZÍNHÁZ

Csokonai Színház: 19 óra: Varázsfuvola, Thuróczy-bérlét.

Művelődési Központ: 18 óra: Vendégek, Hevesibérlét.

Hungária: 19 óra: Jövőre, veled, ugyanitt, Somlay-bérlét.

TELEVÍZIO

November 8., csütörtök

Csokonai Színház: 19 óra: Az úgynök hitvallása, Wespzprémi-bérlét.

Művelődési Központ: Nincs előadás!

SZERDA

BUDAPEST, 1. műsor: 7.48 Műsorismertetés. 7.50 Tévétorna. 7.55 Kapszolgok Moszkvát. Közvetítés a Vörös tórról, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulója alkalmából rendezett díszszemlééről és felvonásról. 9.00 Zsebtévé. 9.30 Játsszunk báb-színházat! 10.00 Hírek. 10.05 Hírkörnyezet. 10.15 NDK mesefilm. 10.35 Élő múzeum. 11.55 Képzőművészet. 13.33 Műsorismertetés. 13.35 A Közösségszolgálat tájékoztatója. 13.40 Az Állami Népi Együttes műsorából. 13.50 Agacska. Zenés mesejáték. 15.20 Magyar antifaszisták Európában. Dokumentumfilm. 16.20 Hírek. 16.25 Videoton-Páris Saint-Germain. UEFA-Kupa labdarúgó-mérkőzés. 18.20 Zenés ajándékosár. NDK zenés film. 19.00 Esti mese. 19.15 A Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulóján. Ünnepi beszédet mond: Vlagyimir Bazovszkij, a Szovjetunió rendkívüli és meghatalmazott budapesti nagykövete. 19.30 Tv-híradó. 20.00 Slágerbarátok. 20.45 Forradalmi etűd. Tévététek. 22.00 Világhíradó. 22.15 Találkozás szovjet művészekkel.

POZSONY, 1. műsor: 7.40 Világhíradó (ism.). 7.55 Közvetítés Moszkvából. 10.30 Fény Szibéria felett. Szovjet film. 11.55-12.25 Tévébörze. 16.55 Ipari tanulóknak. 17.25 Süket-némák tévéklubja. 17.45 Orvosi tanácsok. 17.55-18.30 Autósok-motorosok magazinja. 18.40 Kék fény. 19.30 Tv-híradó. 20.15 Dokumentumsorozat. 20.45 Forradalmi etűd. Tévététek. 22.00 Világhíradó. 22.15 Találkozás szovjet művészekkel.

POZSONY, 2. műsor: 16.25 Bohemians Praha-Ajax Amsterdám UEFA-kupa labdarúgó-mérkőzés. 18.20 A labdarúgó-mérkőzés. 18.50-19.15

POZSONY, 2. műsor: 17.40-19.05 Semmi sem áll az utadban. Lengyel film. 19.30 Tv-híradó. 20.00 Hangverseny. 21.00 Dokumentumfilm (Dukovány). 21.30 Híradó. 22.00 Labdarúgó-összefoglaló.

BUDAPEST, 1. műsor: 8.18 Műsorismertetés. 8.20 Idősebbek is elkezdhetik... Tévétorna. 8.25-9.40 Iskolatévé. 9.40 Paraszatok. Lengyel tévéfilm-sorozat (ism.). 10.30 Egy úr az úrból. Amerikai filmsorozat (ism.). 10.55 Képzőművészet. 11.55 Képzőművészet. 12.42 A hűség halálra ítélt forradalmára: Radnóti Miklós. 14.00 Hírek. Időjárás. 14.10 Műsorismertetés. 14.10 Operatársulatok. 14.45 Utaváló. 15.20 Népezené. Hangos Újság. 16.00 Hírek. Időjárás. 16.05 A Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulóján. 16.20 Juri Mazurok operatársulatának. 16.55 Kátona Klári énekel. 17.15 Az örökérvényes törvénye. 18.15 Hol volt, hol nem volt... 18.28 Műsorismertetés. 18.30 Hírek. Időjárás. 18.45 Zenekari muzsika. 19.15 Visszapillantó tükör. 20.25 Népezené. 21.13 OIRT-dramafesztivál. A legenda születése. 22.00 Hírek. Időjárás. Sport. 22.15 Emlékező hangversenyek. 23.40 Kórusok hangszerszólók. 24.00-0.10 Hírek. Időjárás. 0.25 Hímszók. 0.30 Magyar és idegen nyelvű vígjelzőszolgálat.

PETOFI: 6.00 Népszerű muzsika - korán kelőknek. 7.52 Torna. 7.57 Műsorismertetés. 8.00 Hírek. Lapszemle. Időjárás. 8.05 Idősebbek hullámhosszán. 8.50 Dalok november 7-én. 9.00 Hírek. Utközben. 9.05 Népszerű operettadatok - világhírű előadók. 9.40 Roxana Babajan Budapestben. 10.20 Mesterek és műhelyek. Zenés arcképcsarnok. 11.00 Hírek. Utközben. 11.05 Slágerek denkének. 12.00 Jó ebédhez szól a nóta. 12.58 Műsorismertetés. 13.00 Hírek. Utközben. 13.05 Popkultúr. 13.45 Időjárás és vízállásjelentés. 14.00 Az én rádióm. 15.00 Hírek. Utközben.

POZSONY, 2. műsor: 17.40-19.05 Semmi sem áll az utadban. Lengyel film. 19.30 Tv-híradó. 20.00 Hangverseny. 21.00 Dokumentumfilm (Dukovány). 21.30 Híradó. 22.00 Labdarúgó-összefoglaló.

BUDAPEST, 1. műsor: 8.18 Műsorismertetés. 8.20 Idősebbek is elkezdhetik... Tévétorna. 8.25-9.40 Iskolatévé. 9.40 Paraszatok. Lengyel tévéfilm-sorozat (ism.). 10.30 Egy úr az úrból. Amerikai filmsorozat (ism.). 10.55 Képzőművészet. 11.55 Képzőművészet. 12.42 A hűség halálra ítélt forradalmára: Radnóti Miklós. 14.00 Hírek. Időjárás. 14.10 Műsorismertetés. 14.10 Operatársulatok. 14.45 Utaváló. 15.20 Népezené. Hangos Újság. 16.00 Hírek. Időjárás. 16.05 A Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulóján. 16.20 Juri Mazurok operatársulatának. 16.55 Kátona Klári énekel. 17.15 Az örökérvényes törvénye. 18.15 Hol volt, hol nem volt... 18.28 Műsorismertetés. 18.30 Hírek. Időjárás. 18.45 Zenekari muzsika. 19.15 Visszapillantó tükör. 20.25 Népezené. 21.13 OIRT-dramafesztivál. A legenda születése. 22.00 Hírek. Időjárás. Sport. 22.15 Emlékező hangversenyek. 23.40 Kórusok hangszerszólók. 24.00-0.10 Hírek. Időjárás. 0.25 Hímszók. 0.30 Magyar és idegen nyelvű vígjelzőszolgálat.

PETOFI: 6.00 Népszerű muzsika - korán kelőknek. 7.52 Torna. 7.57 Műsorismertetés. 8.00 Hírek. Lapszemle. Időjárás. 8.05 Idősebbek hullámhosszán. 8.50 Dalok november 7-én. 9.00 Hírek. Utközben. 9.05 Népszerű operettadatok - világhírű előadók. 9.40 Roxana Babajan Budapestben. 10.20 Mesterek és műhelyek. Zenés arcképcsarnok. 11.00 Hírek. Utközben. 11.05 Slágerek denkének. 12.00 Jó ebédhez szól a nóta. 12.58 Műsorismertetés. 13.00 Hírek. Utközben. 13.05 Popkultúr. 13.45 Időjárás és vízállásjelentés. 14.00 Az én rádióm. 15.00 Hírek. Utközben.

POZSONY, 2. műsor: 17.40-19.05 Semmi sem áll az utadban. Lengyel film. 19.30 Tv-híradó. 20.00 Hangverseny. 21.00 Dokumentumfilm (Dukovány). 21.30 Híradó. 22.00 Labdarúgó-összefoglaló.

BUDAPEST, 1. műsor: 8.18 Műsorismertetés. 8.20 Idősebbek is elkezdhetik... Tévétorna. 8.25-9.40 Iskolatévé. 9.40 Paraszatok. Lengyel tévéfilm-sorozat (ism.). 10.30 Egy úr az úrból. Amerikai filmsorozat (ism.). 10.55 Képzőművészet. 11.55 Képzőművészet. 12.42 A hűség halálra ítélt forradalmára: Radnóti Miklós. 14.00 Hírek. Időjárás. 14.10 Műsorismertetés. 14.10 Operatársulatok. 14.45 Utaváló. 15.20 Népezené. Hangos Újság. 16.00 Hírek. Időjárás. 16.05 A Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulóján. 16.20 Juri Mazurok operatársulatának. 16.55 Kátona Klári énekel. 17.15 Az örökérvényes törvénye. 18.15 Hol volt, hol nem volt... 18.28 Műsorismertetés. 18.30 Hírek. Időjárás. 18.45 Zenekari muzsika. 19.15 Visszapillantó tükör. 20.25 Népezené. 21.13 OIRT-dramafesztivál. A legenda születése. 22.00 Hírek. Időjárás. Sport. 22.15 Emlékező hangversenyek. 23.40 Kórusok hangszerszólók. 24.00-0.10 Hírek. Időjárás. 0.25 Hímszók. 0.30 Magyar és idegen nyelvű vígjelzőszolgálat.

PETOFI: 6.00 Népszerű muzsika - korán kelőknek. 7.52 Torna. 7.57 Műsorismertetés. 8.00 Hírek. Lapszemle. Időjárás. 8.05 Idősebbek hullámhosszán. 8.50 Dalok november 7-én. 9.00 Hírek. Utközben. 9.05 Népszerű operettadatok - világhírű előadók. 9.40 Roxana Babajan Budapestben. 10.20 Mesterek és műhelyek. Zenés arcképcsarnok. 11.00 Hírek. Utközben. 11.05 Slágerek denkének. 12.00 Jó ebédhez szól a nóta. 12.58 Műsorismertetés. 13.00 Hírek. Utközben. 13.05 Popkultúr. 13.45 Időjárás és vízállásjelentés. 14.00 Az én rádióm. 15.00 Hírek. Utközben.